



**2011. GADA CETURTĀ CETURKŠŅA
PĀRSKATS PAR
FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGU**

SATURS

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgā informācija	5
2. Banku darbība	5
3. Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību darbība	18
4. Apdrošinātāju darbība	20
5. Pensiju sistēmas otrā un trešā līmeņa darbība	25
5.1. Privātie pensiju fondi (trešais līmenis)	25
5.2. Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšana (otrais līmenis)	27
6. Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību un ieguldījumu fondu darbība	29
7. Ieguldījumu brokeru sabiedrību darbība	31
8. Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu darbība	32
Pielikumi	33

KOPSAVILKUMS

Ielīgušī eirozonas valstu parādu krīzes risināšana uzturēja **spriedzi un** turpināja **nenoteiktības pieaugumu Eiropas finanšu sistēmā**, palēninājās arī Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempi.

Latvijas banku sektora 2011. gada nogales svarīgākie notikumi – **AS "Latvijas Krājbanka" darbības apturēšana** un tai operatīvi sekojošā noguldījumu garantiju sistēmas iedarbināšana, kā arī baumu izraisīta noguldījumu izņemšana no vienas bankas – **neradīja sistēmiskus traucējumus finanšu sektorā un Latvijas banku sektors turpināja samērā stabilu darbību.**

Banku kapitāla pietiekamības un likviditātes rādītāji joprojām bija augstā līmenī. Banku sektora **peļņas rādītāji pārskata ceturksnī pasliktinājās**, tomēr galvenokārt to ietekmēja AS "Latvijas Krājbanka" un AS "Parex banka" darbības zaudējumi. Turpinoties ārvalstu banku finansējuma samazinājumam, savukārt kopējam noguldījumu apmēram mazinoties nebūtiski, **pieauga nebanku noguldījumu nozīme Latvijas banku finansējuma struktūrā.**

Banku no jauna izsniegto kredītu apmēri 2011. gadā pieauga ik ceturksni, tomēr jau tradicionāli **gada nogalē bija vērojama aktīvāka zaudēto kredītu norakstīšana** un atmaksāto kredītu apmēri joprojām pārsniedza jauno kredītu plūsmu, tādēļ arī **pārskata ceturksnī banku sektora kredītportfelis turpināja sarukt.** Pozitīvās tendences ekonomikā (iekšzemes kopprodukta pieauguma dinamika, bezdarba līmeņa sarukums) veicināja **banku kredītportfeļa kvalitātes tālāku uzlabošanos.** Attīstoties eksportam un pakāpeniski augot arī iekšējam pieprasījumam, uzņēmumu finansiālā situācija uzlabojās straujāk nekā mājtsaimniecību. Strādājošo darba samaksas pieaugums 2011. gadā bija praktiski līdzvērtīgs inflācijas kāpumam un **mājtsaimniecību maksāspēja saglabājās salīdzinoši vāja**, tādēļ arī pirmās mājtsaimniecību kredītportfeļa kvalitātes uzlabošanās pazīmes var nebūt noturīgas.

Kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības turpināja mērenu attīstību. No saviem biedriem piesaistīto līdzekļu apmēri pieauga jau trešo ceturksni pēc kārtas, savukārt biedriem izsniegto kredītu atlikums gada nogalē nedaudz saruka. Joprojām augstais bezdarba līmenis Latvijas lauku reģionos ietekmēja **kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļa kvalitātes pasliktināšanos**, un palielinājās to izdevumi uzkrājumiem nedrošiem parādiem, līdz ar to pasliktinājās **arī sabiedrību pelnītspējas rādītāji.** Lai arī sabiedrību **kapitāla pietiekamības rādītājs** nedaudz saruka, tas tomēr **saglabājās augstā līmenī.**

Apdrošināšanas sabiedrības, attīstot pakalpojumu sniegšanu ārvalstīs (galvenokārt nedzīvības apdrošināšanas pakalpojumi), spēja nodrošināt apdrošināšanas tirgus izaugsmi, un apdrošinātāju parakstīto bruto prēmiju apmēri turpināja pieaugt gandrīz visos apdrošināšanas veidos (straujāks pieaugums bija sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā). Apdrošināšanas sabiedrību **ieguldījumu politika saglabājās konservatīva.** Pieaugot apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumiem un pārvērtēšanas zaudējumiem, **saruka ieguldījumu atdeve, un gadu kopumā apdrošināšanas sabiedrības beidza ar zaudējumiem.**

Līdz ar Latvijas ekonomiskās izaugsmes atjaunošanos **turpinājās** darba devēju un individuālo pensiju plānu dalībnieku **iemaksu apmēra pieaugums** privātajos pensiju plānos, kā arī turpināja **augt ieguldījumi** valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plānos. Ieguldījumu vērtības samazinājuma ietekmē **gada vidējais ienesīgums saglabājās negatīvs** gan privātajiem pensiju plāniem, gan valsts fondēto pensiju shēmas otrajam līmenim.

Eirozonas parādu krīzes saasināšanās un ASV kredītreitinga pazemināšana, kas 2011. gadā satricināja finanšu tirgus, kā arī Krievijas akciju tirgus negatīvās tendences ietekmēja arī Latvijā strādājošo **ieguldījumu fondu** darbības rezultātus, un **gada vidējais ienesīgums joprojām bija negatīvs** gan obligāciju un naudas tirgus fondiem, gan jauktajiem un akciju fondiem, gan nekustamā īpašuma fondiem.

Gūstot ienākumus galvenokārt no komisijas naudām u.c. līdzīgiem ienākumiem par klientiem sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, starpniecības darījumiem finanšu instrumentu tirgū, **ieguldījumu brokeru sabiedrības kopumā darbojās ar peļņu.**

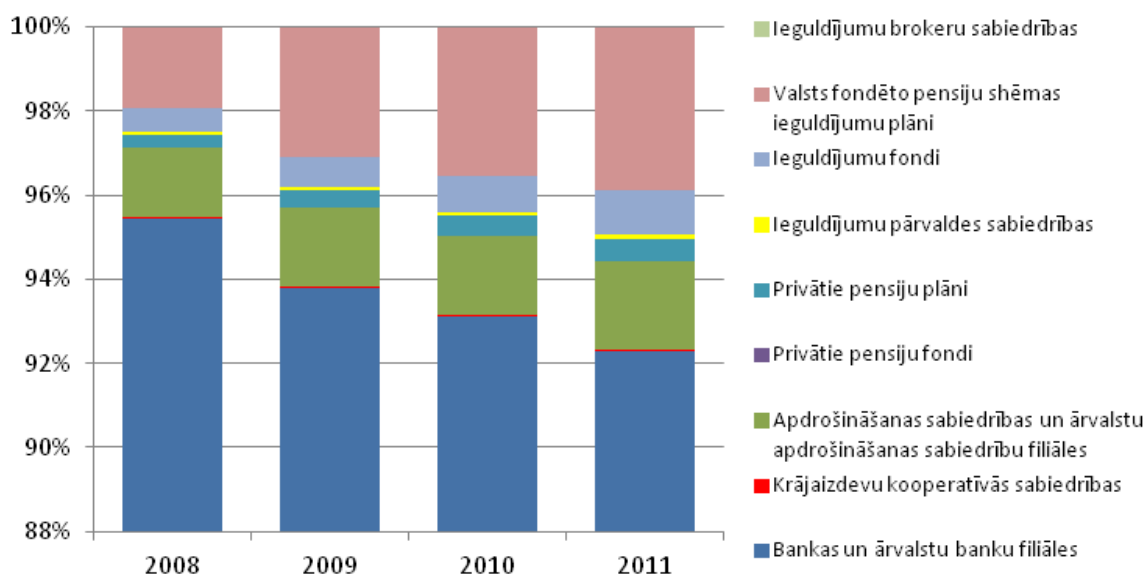
1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) pārraudzībā 2011. gada beigās bija 334 finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki un to aktīvu kopējais apmērs sasniedza 22.7 mljrd. latu (t.i., 147.8% no Latvijas Republikas iekšzemes kopprodukta apmēra¹). Lai gan banku sektors pēc aktīvu apmēra veidoja lielāko finanšu un kapitāla tirgus daļu, t.i., 92.3%, tomēr tā īpatsvaram ir tendence samazināties līdz ar citu finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku darbības attīstību (sk. 1. att.).

1.attēls

FKTK pārraudzīto tirgus dalībnieku struktūras dinamika

(pēc to īpatsvara kopējos aktīvos)



2. BANKU² DARBĪBA

Pelnītspēja

Uzlabojoties valsts makroekonomiskajai situācijai, arī banku peļņas rādītāji uzlabojās, un, lai gan 2011. gadu banku sektors kopumā noslēdza ar zaudējumiem 179 milj. latu apmērā, tomēr tie bija uz pusi mazāki nekā 2010. gadā un galvenokārt saistīti ar AS "Latvijas Krājbanka" un AS "Parex banka"³. Neiekļaujot šo abu banku zaudējumus, banku sektors kopumā 2011. gadā darbojās ar peļņu 97 milj. latu apmērā, t.sk. ar peļņu gadu noslēdza 11 Latvijas bankas un piecas ārvalstu banku filiāles, kopā nopelnot 197.5 milj. latu (tirgus daļa kopējos banku sektora aktīvos – 73%) (sk. 2. att.). Arī konsolidācijas grupu līmenī 2011. gadu

¹ Datu avots: <http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/iekaszemes-kopprodukts-galvenie-raditaji-30248.html>.

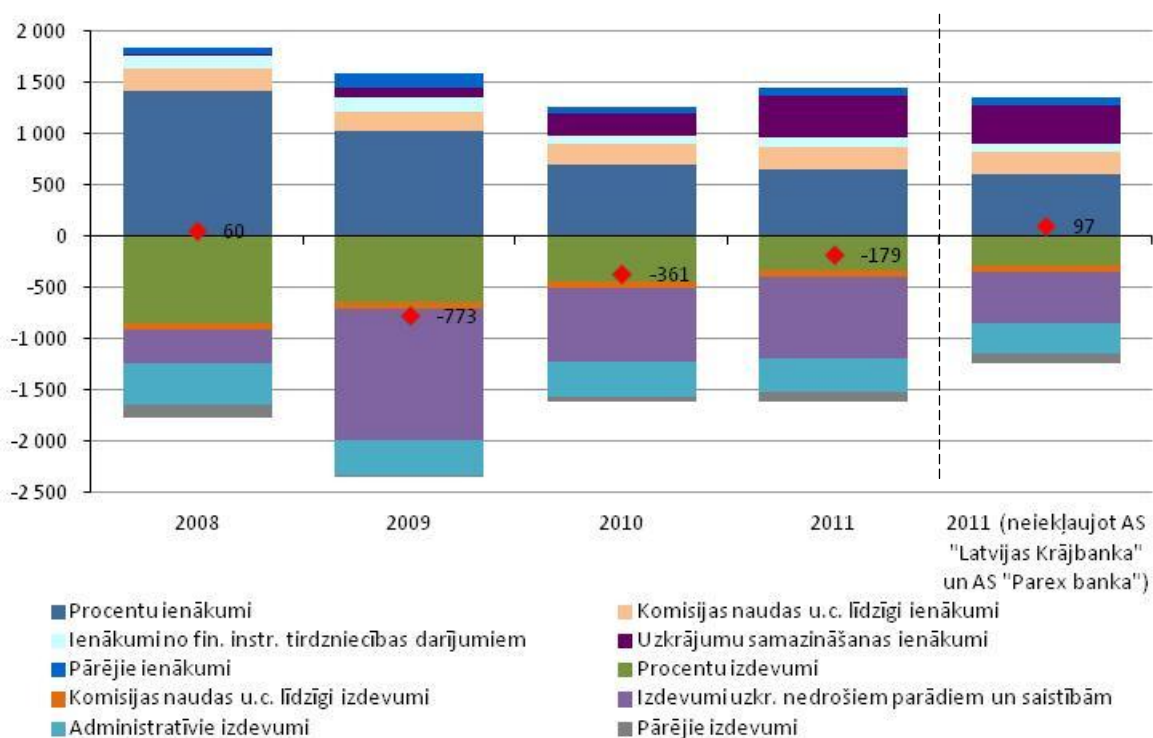
² Informācija sagatavota, apkopojot banku iesniegtos pārskatus, t.sk. iekļauta informācija par AS "Latvijas Krājbanka", kuras darbība apturēta ar Komisijas padomes 21.11.2011. lēmumu.

³ AS "Latvijas Krājbanka" darbība tika apturēta, konstatējot bankas līdzekļu apgrūtināšanu par labu trešajām personām, savukārt AS "Parex banka" pilnā mērā vairs nepilda kredītiestādes funkcijas (ar 15.03.2012. anulēta licence kredītiestādes darbībai).

kopumā banku sektors noslēdza ar gandrīz divreiz mazākiem zaudējumiem nekā iepriekšējā gadā, t.i., 189.2 milj. latu apmērā (2010. gadā – 353.9 milj. latu).

Banku sektora peļnītspēju jau trešo gadu pēc kārtas ietekmēja joprojām ievērojamie izdevumi uzkrājumiem nedrošiem parādiem, kas bija 794 milj. latu jeb 48.9% no kopējiem izdevumiem (2010. gadā – 727 milj. latu). Savukārt banku ienākumu struktūrā arvien nozīmīgāku vietu ieņēma banku uzkrājumu samazināšanas ienākumi – to apmērs gada laikā palielinājās par 86% un to īpatsvars ienākumu struktūrā gada beigās sasniedza jau 28.4% (2010. gada beigās – 17.6%).

2. attēls
Banku ienākumu un izdevumu struktūras dinamika
(milj. latu)



Banku sektora gūtā peļņa pirms uzkrājumiem un nodokļiem 2011. gadā sasniedza 238 milj. latu un bija par 66% lielāka nekā iepriekšējā gadā. Tīrie procentu ienākumi pārskata gadā pirmo reizi kopš 2008. gada atkal palielinājās (par 27%) (sarūkot kredītportfelim, banku sektora gūtie procentu ienākumi, lai arī lēnākā tempā, tomēr turpināja mazināties, kā arī, krītoties par piesaistītajiem līdzekļiem maksātajām procentu likmēm, mazinājās kopējie banku sektora procentu izdevumi). Arī tīrie komisijas naudas ienākumi gada laikā pieauga par 17.5%, tādējādi sasniedzot 2008. gada līmeni (komisijas naudas ienākumi gada laikā pieauga par 10.9%, bet komisijas naudas izdevumi saruka par 3.5%).

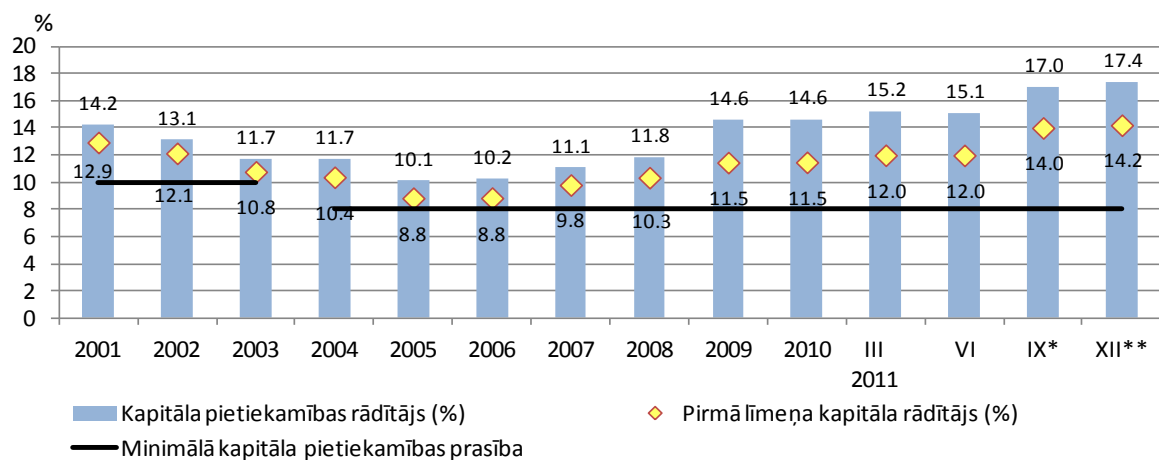
Savukārt banku sektora administratīvie izdevumi 2011. gadā būtiski nemainījās (pieauga par 1.9%), jo bankas jau 2009. gadā būtiski pārskatīja savus izdevumus (samazinājums par 13.4%) un arī 2010. gadā turpināja savu izdevumu ierobežošanu (samazinājums par 4.4%).

Kapitāla pietiekamība

Vairāku banku atgriešanās pie peļņas un banku kapitāla palielināšanas pasākumi stiprināja banku sektora kapitāla bāzi. Banku sektora kapitāla pietiekamības rādītājs saglabājās augstā līmenī un 2011. gada decembra beigās sasniedza **17.4%** (septembra beigās – 17.0%), kas būtiski pārsniedza ne tikai šobrīd spēkā esošo prasību uzturēt pašu kapitāla pietiekamības rādītāju vismaz 8% līmenī, bet arī ievērojami pārsniedza līdz šim vēsturiski augstāko kapitalizācijas līmeni (sk. 3. att.). Pirmā līmeņa pašu kapitāla rādītājs⁴ 2011. gada decembra beigās bija 14.2% (septembra beigās – 14.0%).

3. attēls

*Kapitāla pietiekamības rādītāja dinamika
(perioda beigās)*



Visām bankām⁵ kapitāla pietiekamības rādītājs 2011. gada decembra beigās pārsniedza 11%. Kapitāla pietiekamības rādītāja izkliede saglabājās plaša un bija robežās no 11% līdz 65% (izņemot vienu banku, kura pārskata gadā bija uzsākusi darbību un kurai kapitāla pietiekamības rādītājs pārsniedza 200%). Kopējos banku sektora aktīvos (neiekļaujot ārvalstu banku filiāles) gandrīz 86% veidoja to banku aktīvi, kuru kapitāla pietiekamības rādītājs pārsniedza 12% (sk. 1. tab.).

1. tabula

Banku dalījums grupās atbilstoši to kapitāla pietiekamības rādītājam

Kapitāla pietiekamības rādītājs (%)	31.12.2010.		31.12.2011.	
	Banku skaits	Banku tirgus daļa (%)*	Banku skaits	Banku tirgus daļa (%)*
Līdz 12	6	23.4	3	5.9
12.1–16	9	38.8	7	34.8
16.1–20	4	35.3	5	29.1
Virs 20.1	2	2.5	5	21.9

*No kopējiem banku aktīviem.

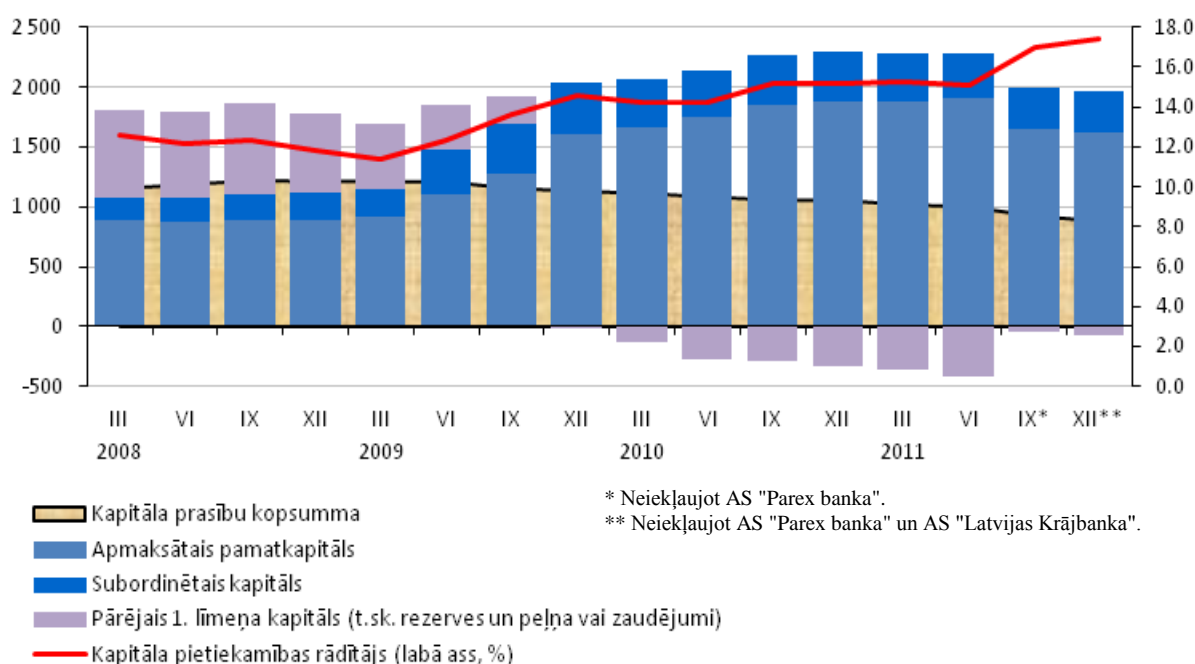
⁴ 1. līmeņa pašu kapitālā iekļauj tikai augstākās kvalitātes kapitāla elementus: apmaksāto akciju kapitālu, akciju emisijas uzcenojumu, rezerves, kā arī iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu vai zaudējumus.

⁵ Banku sektora kapitāla pietiekamības rādītājos vairs netiek iekļauta AS "Parex banka" (ar 2011. gada 3. cet.) un AS "Latvijas Krājbanka" (ar 2011. gada 4. cet.).

Banku pašu kapitāla elementu struktūrā dominē augstākās kvalitātes kapitāls – apmaksātais pamatkapitāls 2011. gada decembra beigās sasniedza 1 630.5 milj. latu^{**} un tas veidoja 85.5% no banku pašu kapitāla (sk. 4. att.). 2011. gada laikā kapitālu palielināja 12 bankas kopumā par 189.7 milj. latu (t.sk. apmaksāto pamatkapitālu par 29.8 milj. latu, rezerves kapitālu par 104.2 milj. latu un subordinēto kapitālu par 55.7 milj. latu). Banku sektora kapitāla prasību kopējais apmērs 2011. gada 4. ceturksnī turpināja samazināties, jo kredītu atmaksas un norakstīšanas, kā arī lēno kreditēšanas tempu ietekmē turpināja samazināties kredītriska kapitāla prasība, kas 2011. gada decembra beigās veidoja 89.3% no banku sektora kapitāla prasību kopējā apmēra.

4. attēls

Pašu kapitāls un kapitāla prasību kopsumma
(perioda beigās, milj. latu)



Augstā līmenī pārskata ceturksnī saglabājās arī banku sektora **konsolidētais kapitāla pietiekamības rādītājs** un 2011. gada decembra beigās sasniedza **16.52%** (septembra beigās – 16.15%).

Finansējuma struktūra un likviditāte

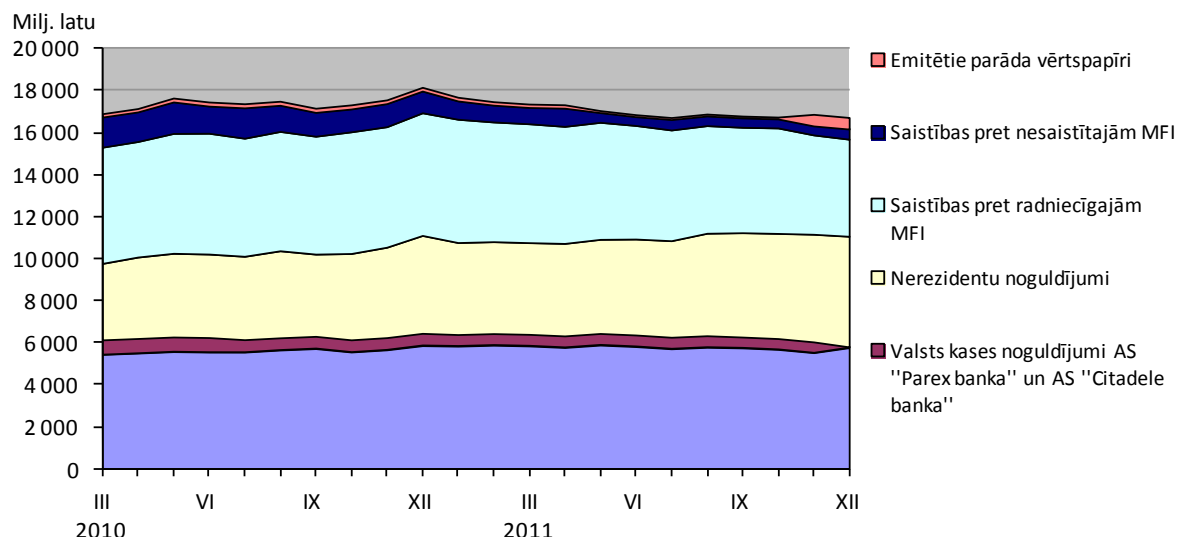
Samazinoties ārvalstu banku finansējumam, 2011. gada 4. ceturksnī Latvijas banku finansējuma struktūrā turpināja pieaugt nebanku noguldījumu loma. Pārskata ceturksnī banku saistības pret monetārajām finanšu iestādēm (MFI) saruka par 316 milj. latu jeb 5.8%, t.sk. ārvalstu (EEZ⁶ valstu) banku meitas bankām un filiālēm finansējuma apmērs no mātes bankām saruka par 7.2% jeb 360 milj. latu (kopš gada sākuma tas kopumā saruka par 20.5% jeb 1.19 mljrd. latu). Pārējo banku grupā no MFI piesaistītais finansējums pārskata ceturksnā

⁶ Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) ietilpst Eiropas Savienības dalībvalstis, Īslande, Lihtenšteina un Norvēģija.

laikā pieauga par 9.3% jeb 43.5 milj. latu, savukārt 2011. gadā kopumā tas samazinājās – par 524.6 milj. latu jeb vairāk nekā uz pusi (sk. 5. att.).

5. attēls

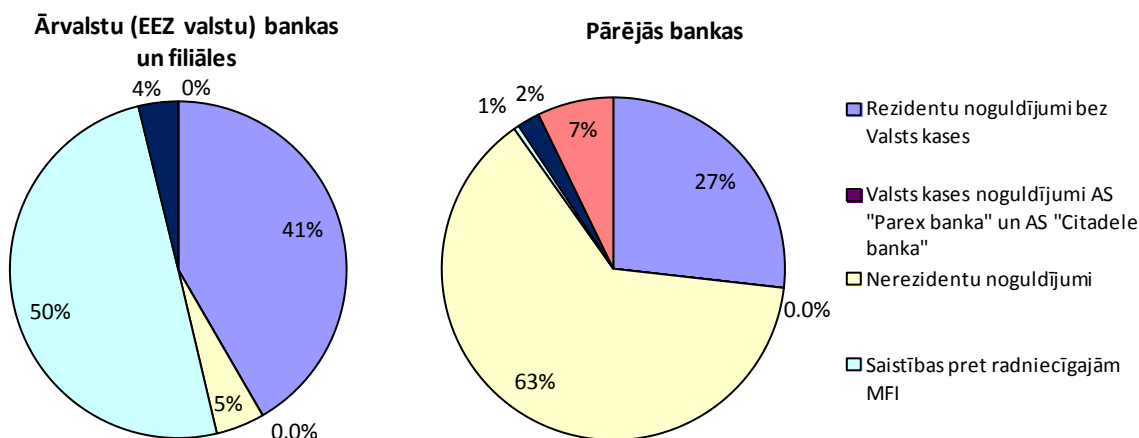
Banku finansējuma avoti



Ārvalstu (EEZ valstu) banku un filiāļu finansējuma struktūrā joprojām dominēja saistības pret saistītajām finanšu institūcijām, veidojot pusi no finansējuma, tomēr būtiski pieauga rezidentu noguldījumu loma, ceturkšņa laikā to īpatsvars pieauga par 2.8 procentu punktiem, bet gada laikā jau par 6.9 procentu punktiem, 2011. gada beigās sasniedzot 41%. Savukārt pārējo banku grupas finansējuma struktūrā lielāko daļu veidoja nerezidentu noguldījumi, to īpatsvaram sasniedzot 63% (nerezidentu noguldījumu pārsvars nav raksturīgs bankām ar valsts kapitālu), kuru loma turpināja pieaugt arī 2011. gada 4. ceturksnī un to īpatsvars finansējuma struktūrā palielinājās par 3.2 procentu punktiem, bet gada laikā par 9 procentu punktiem (sk. 6. att.).

6. attēls

Banku finansējuma struktūra banku grupu dalījumā 31.12.2011.



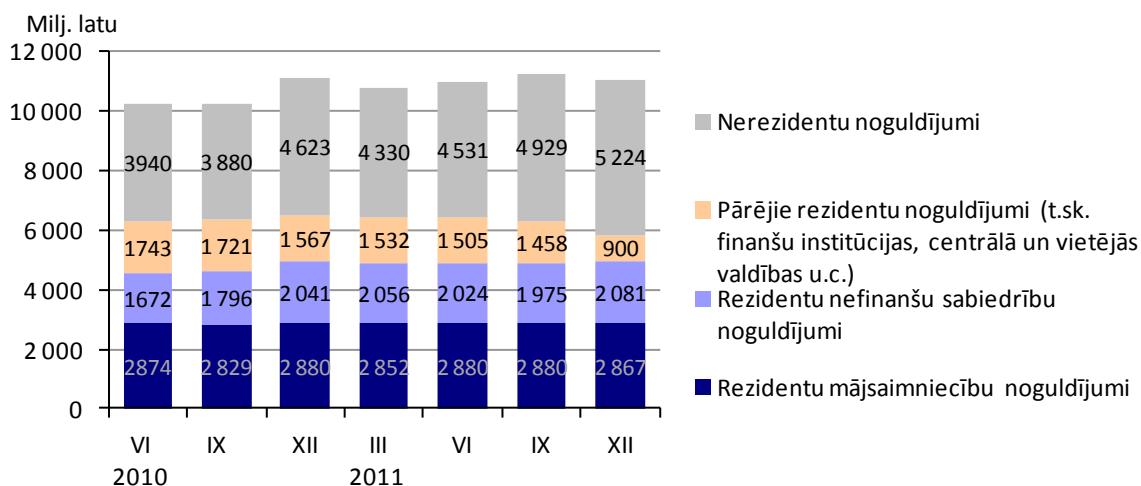
2011. gada 4. ceturkšņa laikā banku piesaistīto noguldījumu atlikums samazinājās par 1.5%

jeb 169.7 milj. latu, t.sk. nerezidentu noguldījumu atlikums palielinājās par 6.0% jeb 294.6 milj. latu, savukārt rezidentu noguldījumu atlikums saruka par 7.4% jeb 464.3 milj. latu (ko galvenokārt ietekmēja AS "Citadele banka" un AS "Parex banka" veiktās valsts noguldījumu atmaksas un valdības noguldījumu AS "Parex banka" konvertācija slēgtās emisijas vērtspapīros 2011. gada beigās) (sk. 7. att.).

2011. gada laikā gan rezidentu mājsaimniecību, gan nefinanšu sabiedrību noguldījumi būtiski nemainījās. Rezidentu mājsaimniecību noguldījumi gada laikā samazinājās par 0.5% jeb 13.2 milj. latu. Kaut arī 2011. gadā bija vērojams neto darba samaksas kāpums vidēji tautsaimniecībā par 4.5%, tomēr, ņemot vērā patēriņa cenu kāpumu par 4.4%, reālais neto darba samaksas kāpums bija tikai 0.1%, kas arī ierobežoja noguldījumu palielināšanas iespējas. Lai arī ekonomiskā aktivitāte 2011. gadā pieauga gan rūpniecībā, gan pakalpojumu sektorā, tomēr rezidentu nefinanšu sabiedrību noguldījumi gada laikā pieauga lēnākā tempā (par 3.4% jeb 57.5 milj. latu). To lielā mērā ietekmēja uzņēmēju straujais aktivitātes kāpums, investējot līdzekļus gan uzņēmuma pamatlīdzekļu atjaunošanā un modernizācijā, gan arī uzņēmējdarbības paplašināšanā.

7. attēls

Banku piesaisīto noguldījumu dinamika



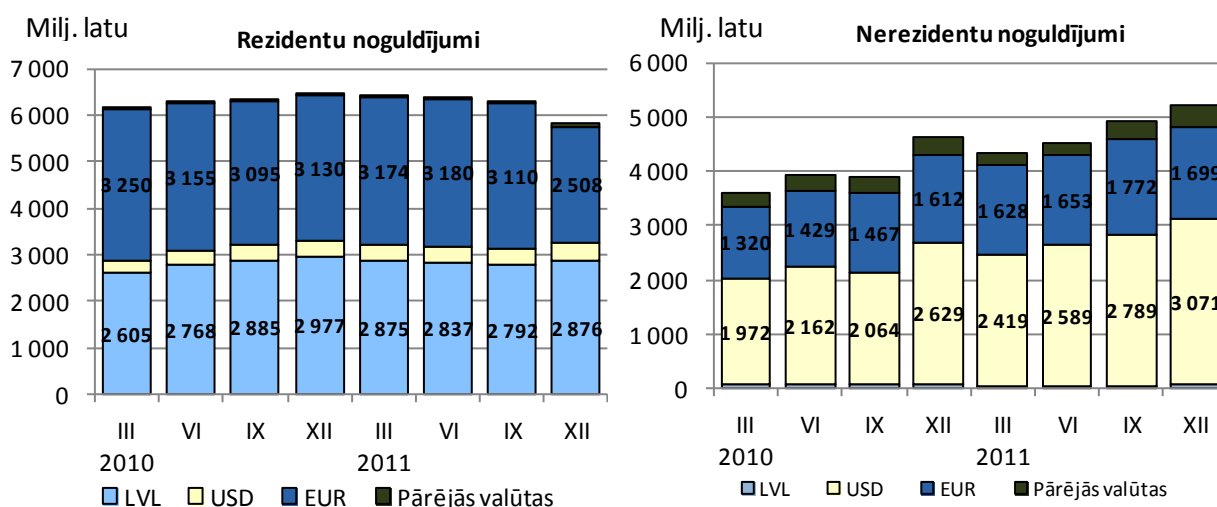
AS "Latvijas Krājbanka" maksātnespējas problēmas un bankas darbības apturēšana 2011. gada novembrī nav izraisījušas noguldījumu aizplūdi banku sektorā – noguldījumu apmērs (izņemot AS "Latvijas Krājbanka" un AS "Parex banka") mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību sektorā 2011. gada pēdējos mēnešos pieauga.

2011. gada pirmajos trīs ceturkšņos bija vērojams latu noguldījumu kritums, tomēr pēdējā ceturksnī latu noguldījumi atkal pieauga, to īpatsvaram kopējos noguldījumos pieaugot vēl straujāk (galvenokārt uz valdības noguldījumu samazināšanās *euro* valūtā rēķina). Latu noguldījumu īpatsvars 2011. gada pēdējā ceturkšņa laikā palielinājās par 4.9 procentu punktiem līdz 49.2%. Savukārt nerezidentu noguldījumos 2011. gada pirmajos trīs ceturkšņos valūtu struktūra īpaši nemainījās, tomēr 4. ceturksnī par 2.2 procentu punktiem pieauga noguldījumu īpatsvars ASV dolāros, vienlaikus samazinoties *euro* valūtas noguldījumu īpatsvaram (nerezidentu noguldījumu apmēri ASV dolāros 2011. gada 4. ceturksnī pieauga

par 9.9%), un decembra beigās to īpatsvars nerezidentu noguldījumos sasniedza 58.8% (sk. 8. att.).

8. attēls

Nebanku noguldījumi valūtu dalījumā

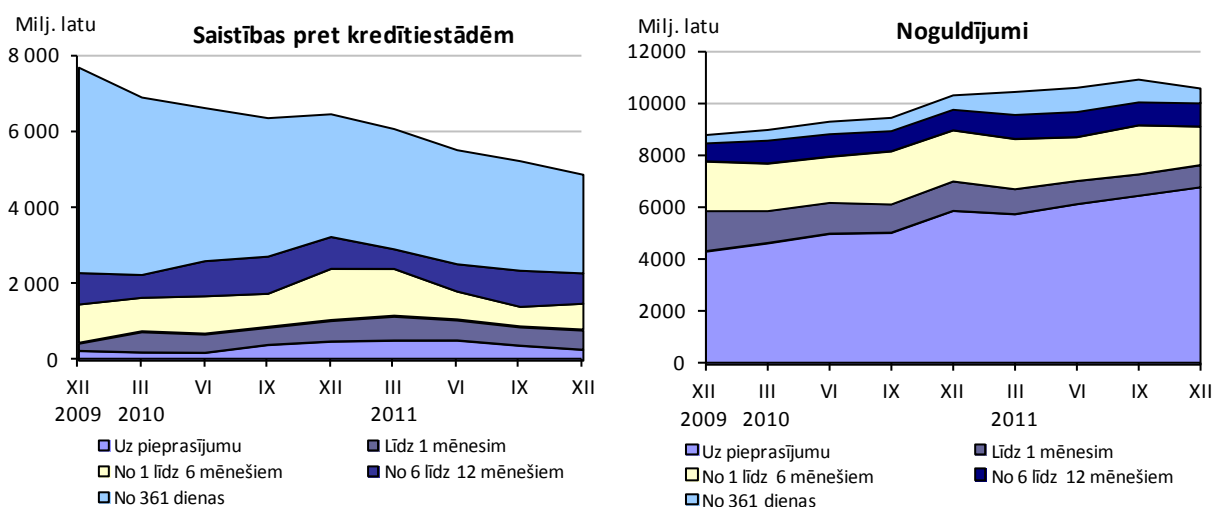


2011. gadā turpināja samazināties banku saistības pret to mātes bankām, kā arī tika veiksmīgi atmaksāti visi sindicētie kredīti, kā rezultātā īstermiņa saistību apmērs relatīvā izteiksmē saruka straujāk un nedaudz palielinājās ilgtermiņa (ar atlikušo termiņu virs viena gada) saistību pret kredītiestādēm īpatsvars, un 2011. gada beigās tas sasniedza 53.2% (pieaugot par 3.3 procentu punktiem).

2011. gada 4. ceturksnī noguldījumu termiņstruktūrā turpināja pieaugt pieprasījuma noguldījumu īpatsvars, 2011. gada beigās sasniedzot 64.0% (2010. gada beigās – 59.9%), vienlaikus 2011. gada 4. ceturksnī samazinājās īstermiņa noguldījumu līdz sešiem mēnešiem īpatsvars no 17.1% 2011. gada 3. ceturksnī līdz 13.8% gada beigās (sk. 9. att.).

9. attēls

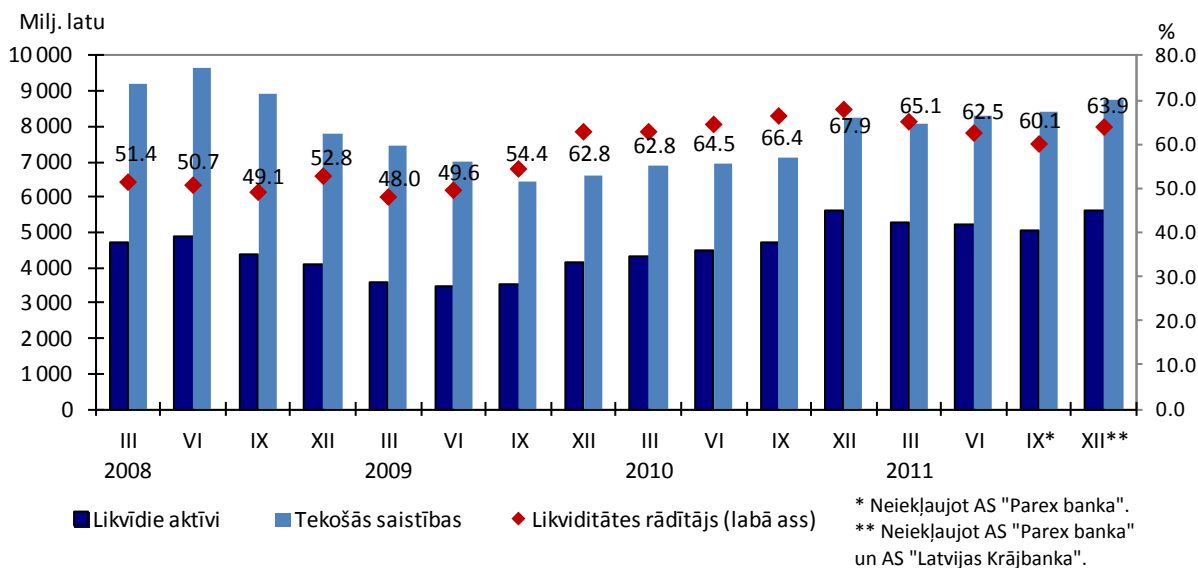
Banku sektora būtiskāko finansējuma avotu termiņstruktūra (pēc atlikušā termiņa)



Banku sektora likviditātes rādītājs* palielinājās un 2011. gada decembra beigās sasniedza 63.9% (septembra beigās – 60.1%), tādējādi divkārt pārsniedzot minimālo likviditātes prasību (sk. 10. att.). Likviditātes rādītāja pieaugums 2011. gada 4. ceturksnī bija saistīts ar AS "Latvijas Krājbanka" darbības apturēšanai novembrī operatīvi sekojušo garantēto atlīdzību izmaksu, kā ietekmē ievērojami auga noguldījumu apmērs pārējās bankās (t.i., decembrī, salīdzinot ar novembri, – par 3.4% jeb gandrīz 355 milj. latu), un līdz ar to būtiski palielinājās likvīdo aktīvu apmērs.

10. attēls

Banku likvīdo aktīvu, tekošo saistību un likviditātes rādītāja dinamika



2011. gada beigās visām bankām⁷ likviditātes rādītājs pārsniedza 40% (sk. 2. tab.). Likviditātes rādītāja izkliede saglabājās plaša un bija robežās no 46.8% līdz 129.1% (izņemot divas bankas, kurām šis rādītājs pārsniedza pat 250%). 2011. gada laikā samazinoties EEZ valstu mātes banku ieguldījumiem savās meitas bankās Latvijā, arī šīs banku grupas likviditātes rādītājs saruka un decembra beigās bija 49.6% (2010. gada beigās – 57.4%). Likviditātes rādītājs pārējo banku grupai tajā pašā laikā samazinājās nebūtiski un gada beigās bija 74.2% (2010. gada beigās – 75.9%). Likviditātes rādītāja atšķirības nosaka dažādie banku biznesa modeļi. EEZ valstu meitas banku galvenais darbības virziens ir kredīvēšana, un, tās apmēriem sarūkot, attiecīgi atbrīvojās līdzekļi, kurus, lai nodrošinātu efektīvu bankas grupas likvīdo līdzekļu pārvaldīšanu, bankas novirzīja iepriekš uzņemto saistību pret mātesbankām segšanai. Savukārt pārējās bankas savus līdzekļus lielā apmērā tur korespondējošos kontos citās kredītiestādēs, lai nodrošinātu norēķinu operāciju veikšanu klientiem, tādējādi uzturot likviditātes rādītāju ievērojami augstākā līmenī.

⁷ Banku sektora kapitāla pietiekamības rādītājos vairs netiek iekļauta AS "Parex banka" (ar 2011. gada jūliju) un AS "Latvijas Krājbanka" (ar 2011. gada novembri).

Banku dalījums grupās atbilstoši to likviditātes rādītājam

Likviditātes rādītājs (%)	31.12.2010.		31.12.2011.	
	Banku skaits	Banku tirgus daļa (%)*	Banku skaits	Banku tirgus daļa (%)*
40–50	1	9.7	3	27.8
50.1–70	9	38.9	4	32.2
70.1–100	8	44.2	8	28.3
virs 100	3	7.2	5	3.3

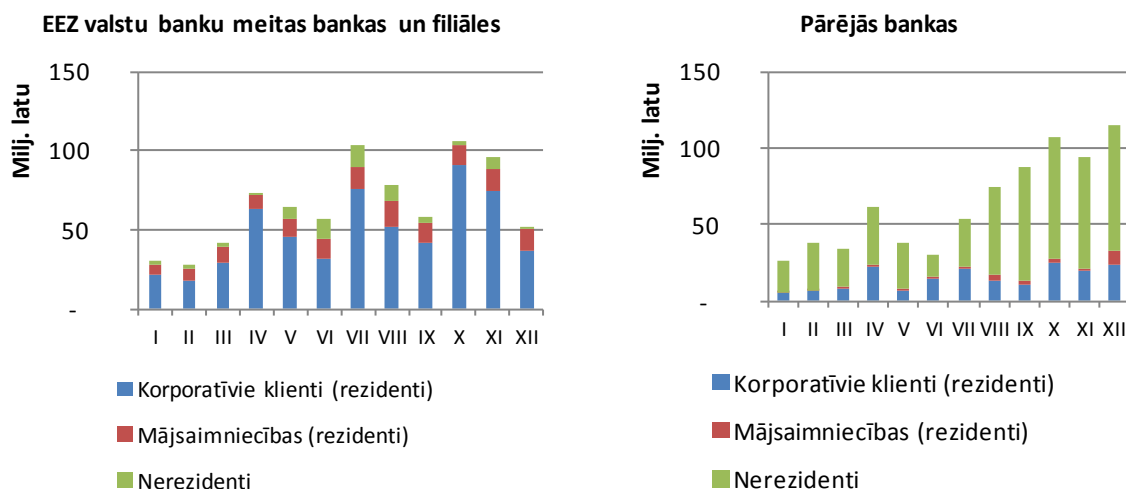
* No kopējiem banku aktīviem.

Kredītu dinamika un kredītportfeļa kvalitāte

Atmaksāto un norakstīto kredītu apmēram joprojām pārsniedzot jauno kredītu plūsmu, banku sektora kredītportfelis turpināja sarukt arī 2011. gadā, tomēr līdz ar makroekonomiskās situācijas uzlabošanos valstī bankas atsāka aktīvāku uzņēmumu kreditēšanu.

Banku sektorā 2011. gada 4. ceturksnī no jauna tika izsniegti kredīti 569 milj. latu apmērā, savukārt **2011. gadā kopumā – 1.5 mljrd. latu** apmērā (t.sk. 664 milj. latu – Latvijas uzņēmumu attīstībai, 87 milj. latu – Latvijas finanšu institūcijām, 168.5 milj. latu – rezidentu mājsaimniecībām, savukārt 620.6 milj. latu – nerezidentiem). EEZ valstu banku meitas bankas un filiāles fokusējās uz vietējās ekonomikas kreditēšanu, savukārt lielākā daļa pārējo banku grupā iekļauto banku vairāk izmantoja peļņas gūšanas iespējas ārvalstīs, izsniedzot kredītus nerezidentiem (sk. 11. att.).

11. attēls

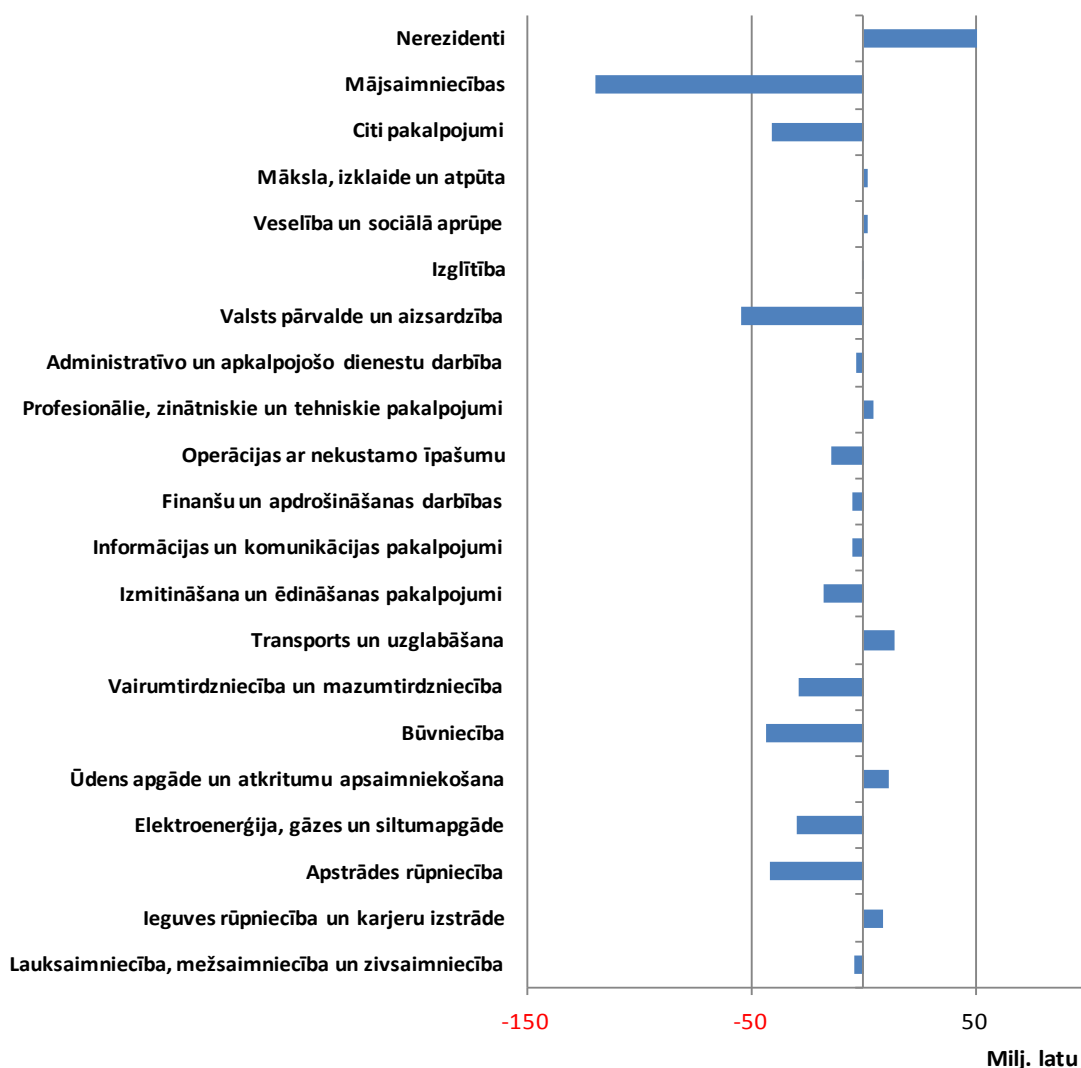
Banku sektorā no jauna izsniegtie kredīti 2011. gadā (attiecīgajā mēnesī)

Korporatīvo klientu segmentā 2011. gada 4. ceturksnī bankas visaktīvāk kreditēja transporta un uzglabāšanas nozari (46.3 milj. latu), operācijas ar nekustamo īpašumu (41.4 milj. latu) un

tirdzniecības nozari (31.6 milj. latu), savukārt 2011. gadā kopumā visvairāk kreditētās nozares bija tirdzniecība (129.9 milj. latu), finanšu un apdrošināšanas darbības (121.8 milj. latu) un transports un uzglabāšana (100.5 milj. latu). Savukārt mājsaimniecību segmentā aptuveni divas trešdaļas no jauna izsniegto kredītu veidoja kredīti mājokļa iegādei, rekonstrukcijai un remontam (2011. gada 4. ceturksnī – 70%, bet gadā kopumā – 67%).

Atmaksāto un norakstīto kredītu apmēram joprojām pārsniedzot jauno kredītu plūsmu, banku sektora kredītportfelis turpināja sarukt arī 2011. gadā (par 8.1%). 2011. gada 4. ceturksnī tas samazinājās par 2.3%, ko noteica saistību līmeņa mazināšanās EEZ valstu banku meitas bankās un filiālēs (sarukums par 3.2%), kamēr pārējo banku grupā iekļauto banku kredītportfeļa apmērs būtiski nemainījās (saruka par 0.3%), tomēr abās banku grupās tirgus dalībnieku griezumā bija vērojamas atšķirības kredītportfeļa dinamikā. Gadā kopumā sarukuma tempi bija līdzīgi (EEZ valstu banku meitas bankās un filiālēs – 8.6% un pārējās bankās – 7.2%). 2011. gada 4. ceturksnī rezidentu mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums samazinājās par 2.2%, savukārt korporatīvajā sektorā bija vērojams straujāks kritums (par 3.8%). Lai gan atsevišķās nozarēs kredītportfelis pieauga, tomēr šie pieaugumi salīdzinājumā ar sarukumu citās nozarēs bija niecīgi – 2011. gada 4. ceturkšņa laikā lielākais pieaugums (par 14 milj. latu) rezidentiem izsniegtajos kredītos bija vērojams transporta un uzglabāšanas nozarē (sk. 12. att.), savukārt visa 2011. gada ietvaros – elektroenerģijas nozarē (par 63 milj. latu). Nerezidentu kredītportfelis 2011. gada 4. ceturkšņa laikā pieauga par 3%, ko veicināja arī ASV dolāra kursa pieaugums attiecībā pret latu (no 0.516 septembra beigās līdz 0.544 decembra beigās), kas ietekmēja nerezidentu kredītportfeļa pieaugumu, jo ap 40% no nerezidentu kredītiem ir izsniegti ASV dolāros, tomēr 2011. gada laikā nerezidentu kredītportfelis saruka par 7.2%.

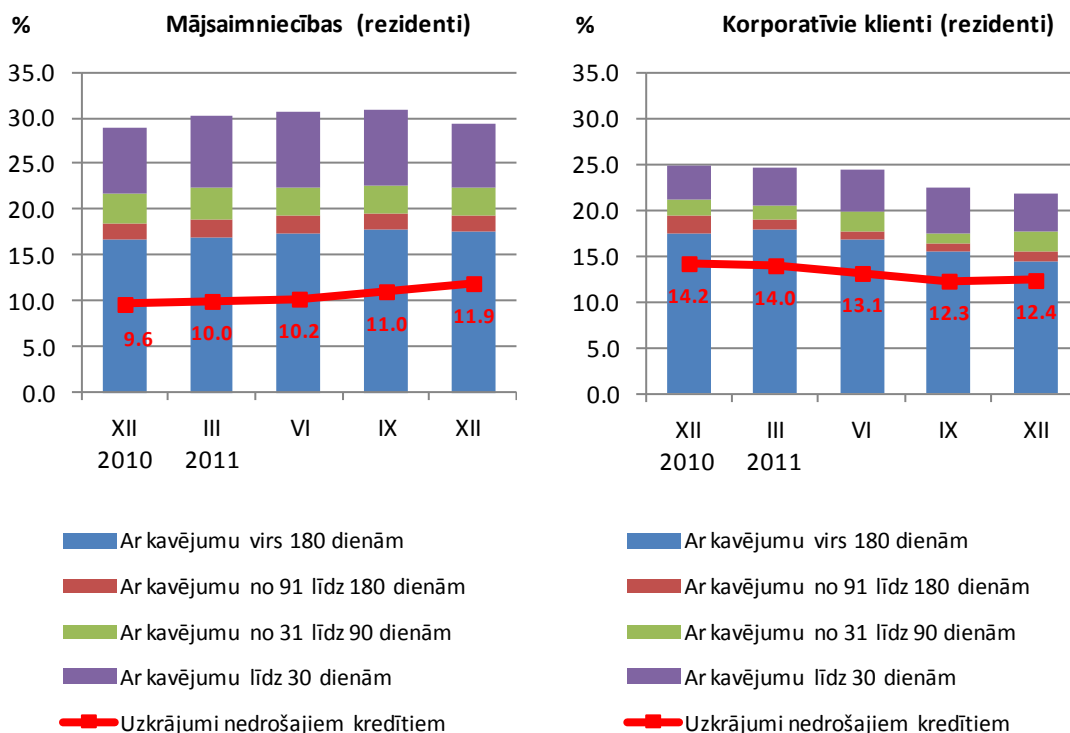
Mazinoties bezdarba līmenim un pieaugot nodarbināto skaitam, 2011. gada 4. ceturksnī sāka parādīties pirmās uzlabošanās pazīmes mājsaimniecību kredītportfelī (tomēr viena ceturkšņa rezultāti vēl neliecina par tendenci), savukārt pozitīvās tendences ekonomikā (iekšzemes kopprodukta dinamikā) atspoguļojās korporatīvo klientu kredītu kvalitātes uzlabojumā, tomēr šos uzlabojumus veicināja arī zaudēto kredītu norakstīšana gan mājsaimniecību, gan arī korporatīvajā sektorā.

Kredītportfeļa izmaiņas 2011. gada 4. ceturksnī nozaru griezumā

Arī 2011. gada 4. ceturksnī turpināja sarukt ilgāk par 90 dienām kavēto kredītu īpatsvars banku sektora kredītportfelī, 2011. gada beigās sasniedzot 17.5% (2011. gada septembra beigās – 18.0% un 2010. gada beigās – 19.0%), turklāt kredītu kvalitāte uzlabojās gan rezidentu uzņēmumu, gan rezidentu mājsaimniecību kredītportfelī pretēji iepriekšējos ceturkšņos novērotajai tendencei, kad uzlabojās tikai korporatīvo klientu kredītu kvalitāte. Attīstoties eksportam un pakāpeniski augot arī iekšējam pieprasījumam, uzņēmumu finansiālā situācija uzlabojas straujāk nekā mājsaimniecībām, ko atspoguļo arī kavēto kredītu dinamika. Ilgāk par 90 dienām kavēto kredītu īpatsvars mājsaimniecību kredītportfelī saruka no 19.6% 2011. gada septembra beigās līdz 19.4% 2011. gada beigās, savukārt attiecīgajā periodā korporatīvo klientu kredītportfelī – no 16.4% līdz 15.5% (sk. 13. att.).

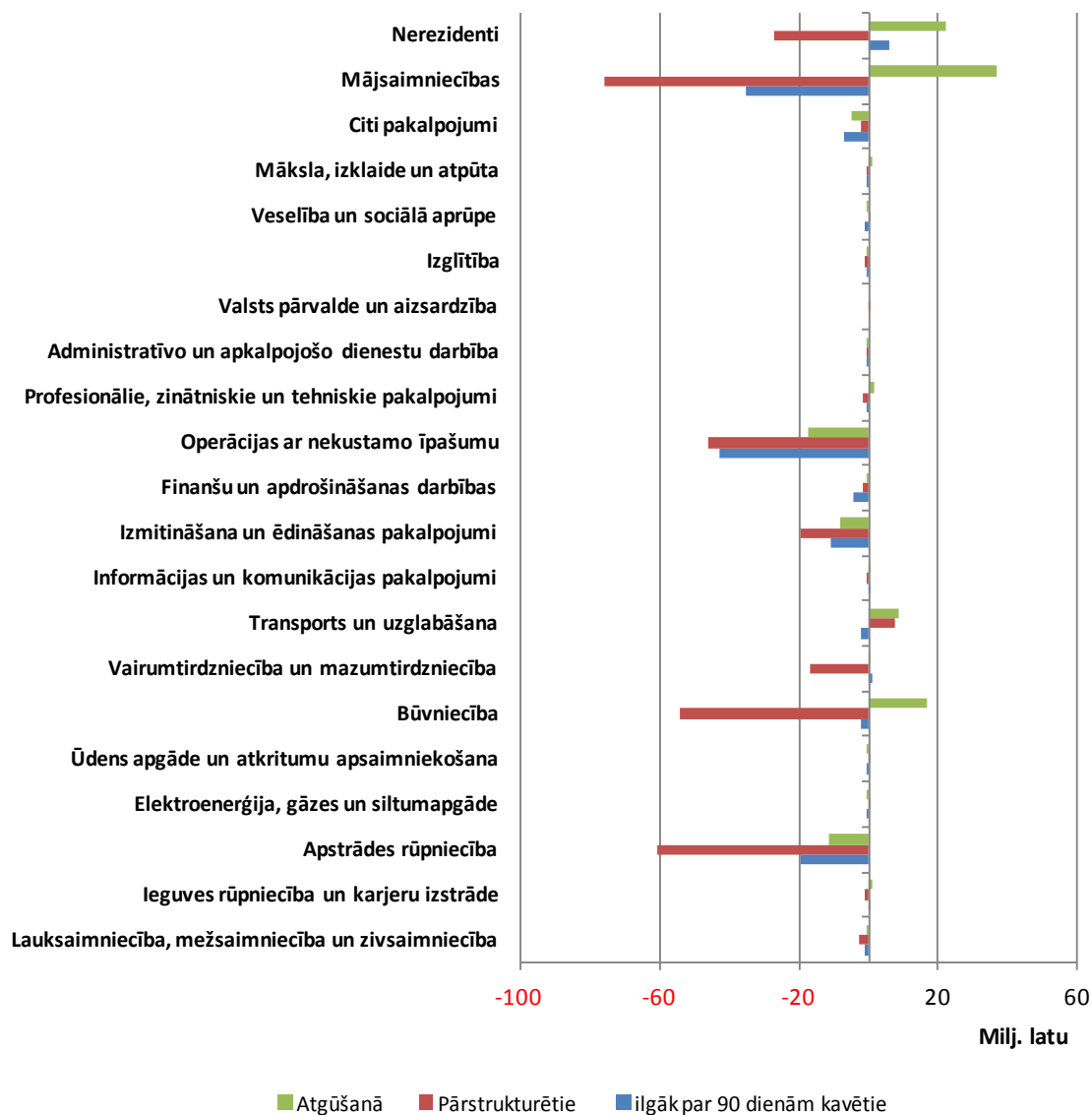
Banku izveidoto uzkrājumu nedrošajiem kredītiem atlikums 2011. gada 4. ceturkšņa laikā nedaudz palielinājās (par 9.4 milj. latu jeb par 0.6%) un sasniedza 1.52 mljrd. latu jeb 11.5% no banku kopējā kredītportfeļa 2011. gada decembra beigās (septembra beigās – 11.2%), savukārt gada laikā tas samazinājās par 104 milj. latu jeb par 6.4%.

Kredīti rezidentiem ar maksājumu kavējumiem un izveidotie uzkrājumi
(% no kredītportfeļa)

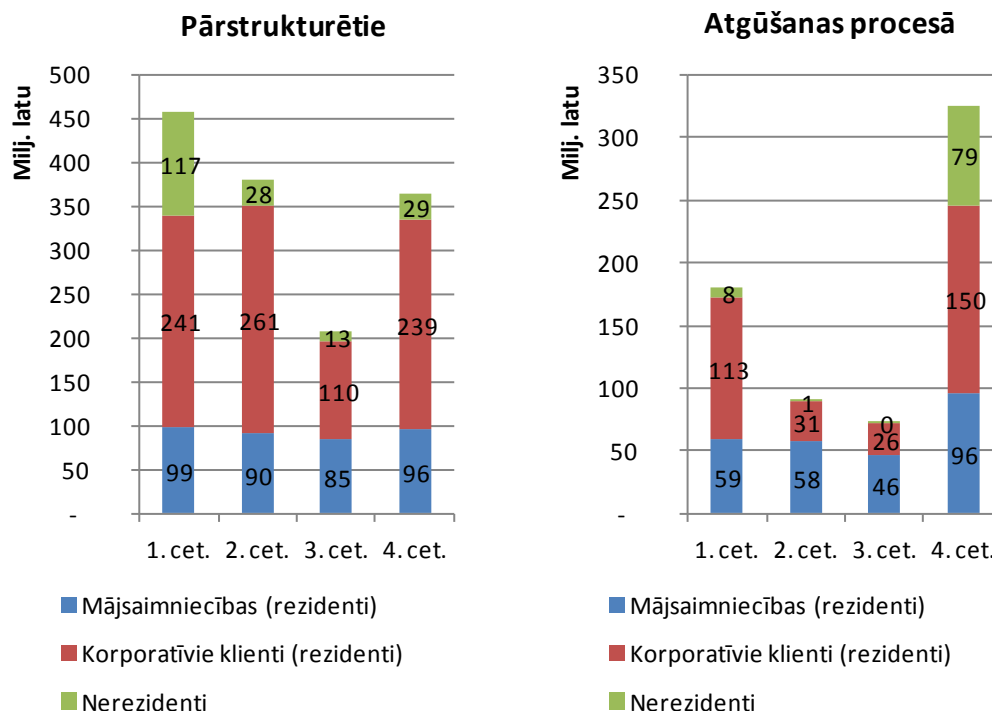


Ilgāk par 90 dienām kavēto kredītu atlikums saruka gandrīz visās tautsaimniecības nozarēs, kas veido būtisku kredītportfeļa daļu (sk. 14. att.), un kopumā šādu kredītu apmērs pārskata ceturkšņa laikā saruka par 5%, savukārt gada laikā par 15.5%. Vislielākais sarukums bija operācijās ar nekustamo īpašumu (ceturkšņa laikā par 43 milj. latu un gada laikā par 171 milj. latu), kas saistīts ar šajā nozarē izsniegto kredītu norakstīšanu, par ko liecina atgūšanas procesā esošo kredītu apmēra samazinājums šajā nozarē. Ceturkšņa laikā atgūšanas procesā esošo kredītu apmērs pieauga būvniecības nozarē, transporta un uzglabāšanas nozarē, kā arī mājsaimniecību un nerezidentu segmentā, kas liecina par to, ka daļai aizņēmēju šajos segmentos/nozarēs nebija iespējams rast risinājumu to finansiālajām problēmām. Atgūšanas procesā esošo kredītu īpatsvars 2011. gada beigās sasniedza 14.2% no kredītportfeļa (septembra beigās – 13.6%), tomēr, neiekļaujot AS "Parex banka", šo kredītu īpatsvars ir sarucis no 13.1% 2011. gada septembra beigās līdz 12.5% 2011. gada beigās. Tai pašā laikā vairākās nozarēs bija vērojams pārstrukturēto kredītu apmēra sarukums, un pārstrukturēto kredītu īpatsvars banku sektora kredītportfelī saruka no 19.3% 2011. gada septembra beigās līdz 17.5% decembra beigās. Pārstrukturēto kredītu apmēra ievērojams sarukums un ne tik būtiskas izmaiņas atgūšanas procesā esošo kredītu apmērā 2011. gada 4. ceturksnī apstrādes rūpniecības, būvniecības un tirdzniecības nozarēs varētu liecināt par situācijas uzlabošanos šo nozaru aizņēmēju maksāspējā.

*Ilgāk par 90 dienām kavēto, pārstrukturēto un atgūšanas procesā esošo kredītu atlikumu izmaiņas
2011. gada 4. ceturksnī nozaru griezumā*



Bankas turpina aktīvi piešķirt atvieglojumus aizņēmējiem, un 2011. gada 4.ceturksnī pārstrukturēto kredītu kategorijā no jauna tika iekļauti kredīti 364 milj. latu apmērā (sk. 15. att.), kas ir vairāk nekā 2011. gada 3. ceturksnī, tomēr mazāk nekā iepriekšējos 2011. gada ceturkšņos. Savukārt atgūšanas procesā esošo kredītu kategorijā šajā pašā laikā no jauna iekļauti kredīti 325.6 milj. latu apmērā (neietverot AS "Parex banka", būtu aptuveni 2.5 reizes mazāk – 131.8 milj. latu apmērā), kas ir ievērojami vairāk nekā 2011. gada iepriekšējos ceturkšņos.

Pārstrukturēto un atgūšanas procesā esošo kredītu kategorijās no jauna iekļautie kredīti 2011. gadā

2011. gada laikā banku sektorā tika norakstīti kredīti 312 milj. latu apmērā (t.sk. rezidentu mājsaimniecībām – 95 milj. latu, rezidentu korporatīvajiem klientiem – 196 milj. latu, nerezidentiem – 21 milj. latu). Bankām tradicionāli "attīrot" bilances gada beigās, kredītu norakstīšanas aktivitātei ir tendence pieaugt gada pēdējā mēnesī. 2011. gada 4. ceturkšņa laikā bankas norakstīja kredītus 113 milj. latu apmērā, t.sk. decembrī – 68 milj. latu apmērā.

3. KOOPERATĪVO KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBU DARBĪBA

Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību **kapitāla pietiekamības rādītājs** 2011. gada 4. ceturksnī **saglabājās augsts** un decembra beigās bija 20.1% (septembra beigās – 20.5%) (noteiktā minimālā kapitāla pietiekamības prasība ir 10%).

2011. gada laikā krājaizdevu sabiedrības **kopā nopelnīja 130 tūkst. latu** jeb par 10.8% mazāk nekā iepriekšējā gadā, kad peļņa sasniedza 146 tūkst. latu. Gūtās peļņas apmēru negatīvi ietekmēja gada laikā par 32.6% augušie izdevumi uzkrājumiem nedrošiem parādiem. 2011. gadā ar peļņu strādāja 21 krājaizdevu sabiedrība, kopā nopelnot 171.7 tūkst. latu, savukārt pārējo 12 sabiedrību zaudējumi kopā sasniedza 41.7 tūkst. latu (t.sk. individuālām sabiedrībām robežās no 270 latiem līdz 22.7 tūkst. latu).

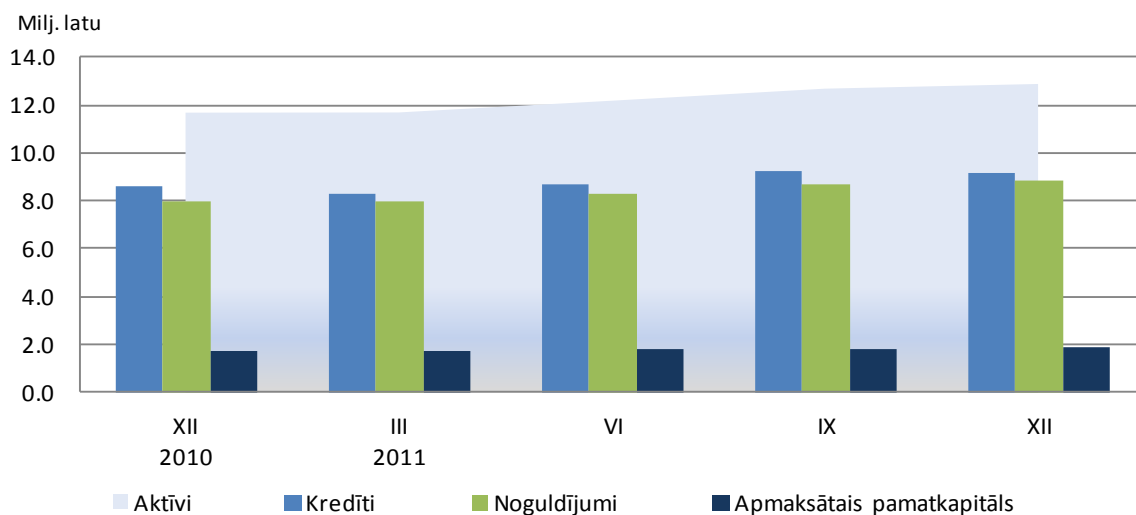
Galvenais krājaizdevu sabiedrību ienākumu avots bija procentu ienākumi no krājaizdevu sabiedrību biedriem izsniegtajiem kredītiem (67.4%), savukārt būtiskākie sabiedrību izdevumu posteņi, t.i., administratīvie izdevumi, izdevumi uzkrājumiem nedrošiem parādiem un procentu izdevumi par noguldījumiem, 2011. gada decembra beigās veidoja attiecīgi 37.3%, 34% un 21.3% no kopējiem sabiedrību izdevumiem.

Sarūkot krājaizdevu sabiedrību gūtās peļņas apmēriem, **mazinājās to pelnītspējas rādītāji**, un 2011. gada decembra beigās kapitāla atdeve (ROE) sasniedza 5.2%, savukārt aktīvu atdeve (ROA) – 1.1% (2011. gada septembra beigās – attiecīgi 10.4% un 2.1%).

Krājaizdevu sabiedrību darbības galvenais virziens ir savu biedru kreditēšana. Biedriem **izsniegto kredītu atlikums** 2011. gada 4. ceturkšņa laikā **būtiski neizmainījās**, t.i., tas saruka par 34 tūkst. latu jeb par 0.4% un decembra beigās joprojām bija 9.2 milj. latu (savukārt kopš 2011. gada sākuma izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 584 tūkst. latu jeb 6.8%) (sk. 16. att.).

16. attēls

Krājaizdevu sabiedrību aktīvi, kredīti, noguldījumi un apmaksātais pamatkapitāls



Joprojām augstais bezdarba līmenis Latvijas lauku reģionos ietekmēja kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļa kvalitātes pasliktināšanos. 2011. gada decembra beigās bezdarbnieku skaits ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā Latvijas reģionos bija attiecīgi no 12.1% Kurzemē līdz 19.8% Latgalē, savukārt Rīgas reģionā – 8.3%⁸. Ienākumus nenesošo kredītu (t.i., zemstandarta, šaubīgie un zaudētie kredīti) kopsummai augot par 21.5%, to īpatsvars kredītportfelī 2011. gada decembra beigās sasniedza 8.1%, savukārt 65% no krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļa bija novērtēti kā standarta un 26.8% – kā uzraugāmie (septembra beigās attiecīgi – 6.8%, 66.2% un 27.1%). Izveidoto speciālo uzkrājumu apmērs nedrošiem parādiem 2011. gada decembra beigās veidoja 7% no kopējā sabiedrību kredītportfeļa (septembra beigās – 6%).

Lielākais sabiedrību piesaistīto līdzekļu avots ir **biedru noguldījumi** – to atlikums pārskata ceturkšņa laikā **palielinājās par 202 tūkst. latu** jeb 2.3% (savukārt kopš 2011. gada sākuma tas bija audzis par 867 tūkst. latu jeb 10.8%) un decembra beigās sasniedza 8.9 milj. latu.

⁸ Datu avots: <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=6&mid=330&txt=342&t=stat>.

4. APDROŠINĀTĀJU DARBĪBA

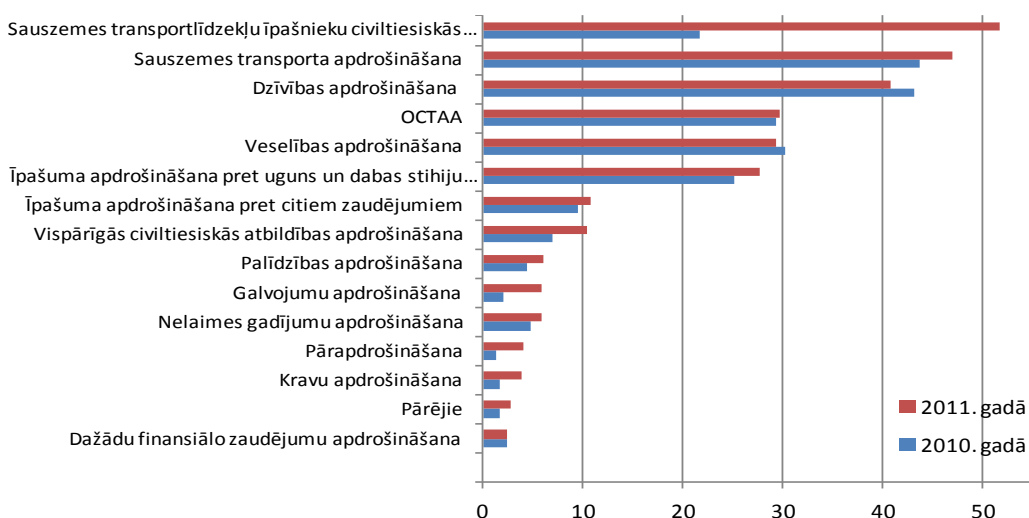
Apdrošinātāju parakstītās bruto prēmijas

Pēc divu gadu apdrošināšanas tirgus krituma apdrošināšanas sabiedrības, attīstot pakalpojumu sniegšanu ārvalstīs, spēja nodrošināt apdrošināšanas tirgus izaugsmi, un 2011. gadā apdrošināšanas sabiedrību un ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāļu **parakstīto bruto prēmiju apmērs** salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu **pieauga par 21%** un bija 278 milj. latu. Izmaksāto bruto atlīdzību apmērs pieauga nedaudz lēnāk (par 20%) un bija 155.3 milj. latu.

2011. gada laikā apdrošināšanā parakstītās bruto prēmijas pieauga gandrīz visos apdrošināšanas veidos, izņemot dzīvības (mīnus 3.1%) un veselības apdrošināšanu (mīnus 5.5%) (sk. 17. att.).

17. attēls

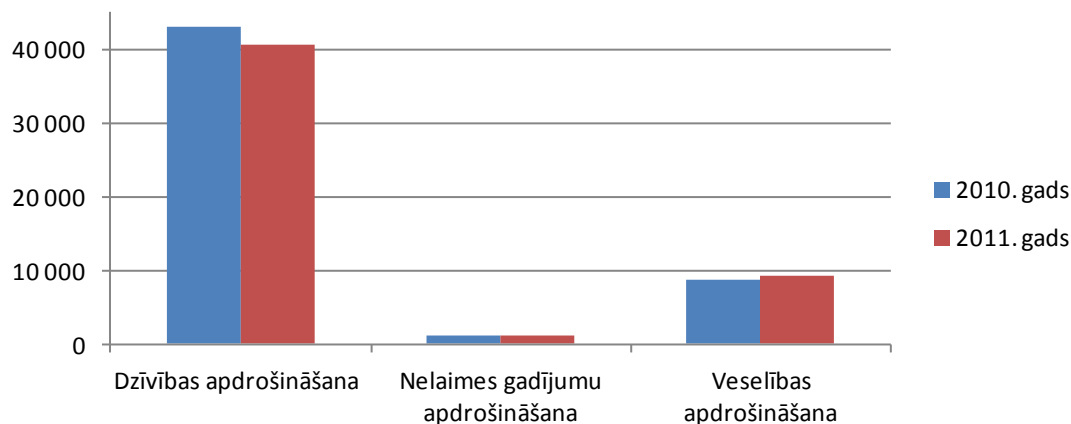
Parakstītās bruto prēmijas apdrošināšanas veidu dalījumā (milj. latu)



Latvijas apdrošināšanas sabiedrībām aizvien aktīvāk izmantojot pārrobežu pakalpojumu sniegšanu EEZ valstīs, vairāk nekā trešā daļa (31.7%) parakstīto prēmiju 2011. gadā bija parakstītas ārpus Latvijas (Lietuvā – 52 milj. latu, Polijā – 12.5 milj. latu, Igaunijā – 11.8 milj. latu, Francijā – 5 milj. latu). 77% no ārvalstīs parakstītajām prēmijām tika parakstītas, izmantojot filiāļu darbību ārvalstīs, un 23% – izmantojot pakalpojumu sniegšanas brīvības principu EEZ. Lielākais īpatsvars ārvalstīs bruto parakstītajās prēmijās bija par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu un par sauszemes transporta apdrošināšanu (attiecīgi 59% un 13%).

Dzīvības apdrošināšanas sabiedrības un ārvalstu dzīvības apdrošināšanas sabiedrību filiāles 2011. gadā **parakstīja bruto prēmijas 51.3 milj. latu** apmērā jeb par 3% mazāk nekā iepriekšējā gadā (dzīvības apdrošināšanas sabiedrību parakstītās prēmijas – 24.9 milj. latu). Izmaksāto bruto atlīdzību apmērs tajā pašā laikā pieauga par 28.3% un sasniedza 28.6 milj. latu (sk. 18. att.).

Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību un ārvalstu dzīvības apdrošināšanas sabiedrību filiāļu parakstītās bruto prēmijas apdrošināšanas veidu dalījumā (tūkst. latu)

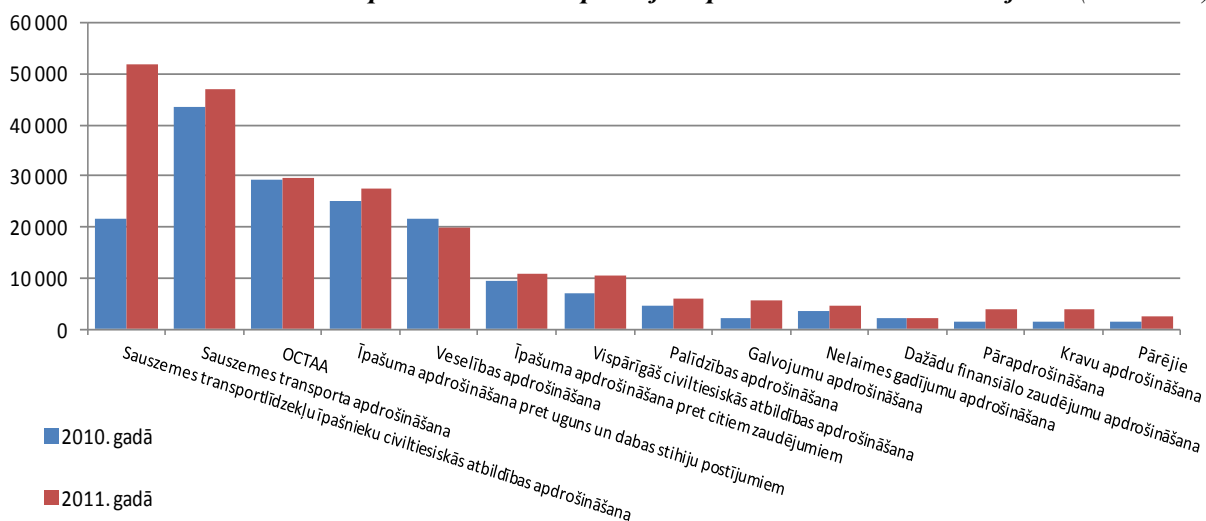


2011. gadā dzīvības apdrošināšanā parakstīto bruto prēmiju portfeļa struktūra nemainījās. Dzīvības apdrošināšanas produktu bruto prēmiju īpatsvars parakstīto bruto prēmiju portfelī sasniedza 79.4%. Savukārt dzīvības apdrošināšanā joprojām lielāko īpatsvaru veidoja apdrošināšanas produkti ar uzkrājumu veidošanu un par tirgum piesaistītajiem līgumiem parakstītās bruto prēmijas, t.i., attiecīgi 46% un 31% no dzīvības apdrošināšanā parakstītajām prēmijām.

Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrības un ārvalstu nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību filiāles 2011. gadā parakstīja bruto prēmijas 226.8 milj. latu apmērā jeb par 29.7% vairāk nekā iepriekšējā gadā (nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību parakstītās prēmijas – 198. milj. latu), arī izmaksāto bruto atlīdzību apmērs pieauga par 18.5% un sasniedza 126.7 milj. latu.

2011. gadā nedzīvības apdrošinātāju pakalpojumu sniegšana ārpus Latvijas veicināja strauju parakstīto bruto prēmiju pieaugumu, kā arī izmaiņas apdrošināšanas veidu struktūrā. Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā bruto parakstīto prēmiju apmērs pieauga gandrīz 2.5 reizes un gada laikā to īpatsvars palielinājās no 12.4% līdz 22.8%. Arī sauszemes transporta apdrošināšanā parakstīto bruto prēmiju apmērs pieauga (7.7%), kaut gan tā īpatsvars parakstītajās prēmijās gada laikā nedaudz samazinājās no 25% līdz 21%. Tāpat pieauga gan īpašuma apdrošināšanas (11%), gan sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas bruto parakstīto prēmiju apmērs (1.2%), lai gan to īpatsvars parakstītajās prēmijās saruka un gada beigās sasniedza attiecīgi 16.9% un 13.7%. Savukārt veselības apdrošināšanas īpatsvars parakstītajās prēmijās bija 8.4% un vispārīgās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas īpatsvars – 4.6% (sk. 19. att.).

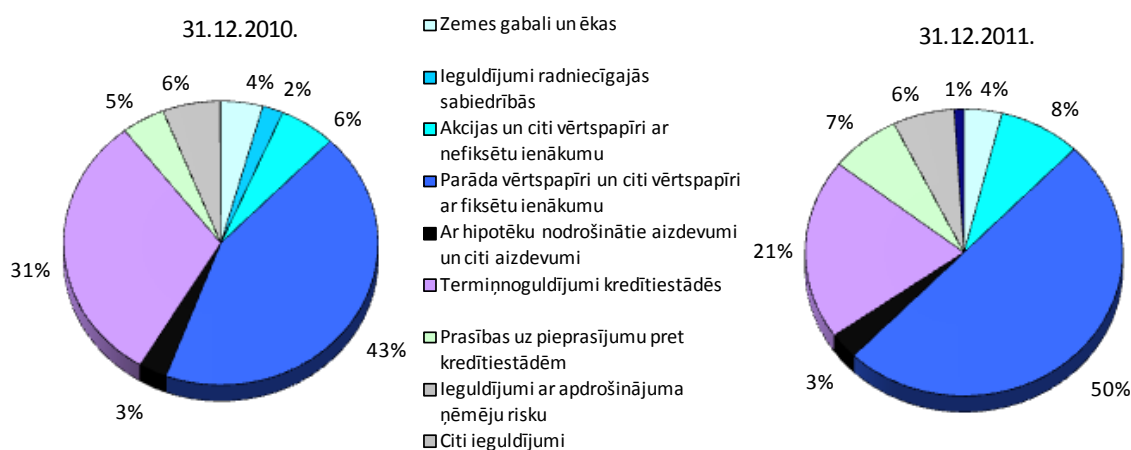
Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību un ārvalstu nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību filiāļu parakstītās bruto prēmijas apdrošināšanas veidu dalījumā (tūkst. latu)



Apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumi

Apdrošināšanas sabiedrību kopējie ieguldījumi 2011. gada 31. decembrī sasniedza 288 milj. latu. Pārskata gada laikā apdrošināšanas sabiedrības saglabāja konservatīvu ieguldījumu politiku. Lielākie ieguldījumi bija parāda vērtspapīros un citos vērtspapīros ar fiksētu ienākumu (144 milj. latu), termiņnoguldījumos kredītiestādēs (58.7 milj. latu), kā arī akcijās un citos vērtspapīros ar nefiksētu ienākumu (24 milj. latu), t.i., attiecīgi 50%, 20% un 8.4% no apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumiem (sk. 20. att.).

Apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu struktūra

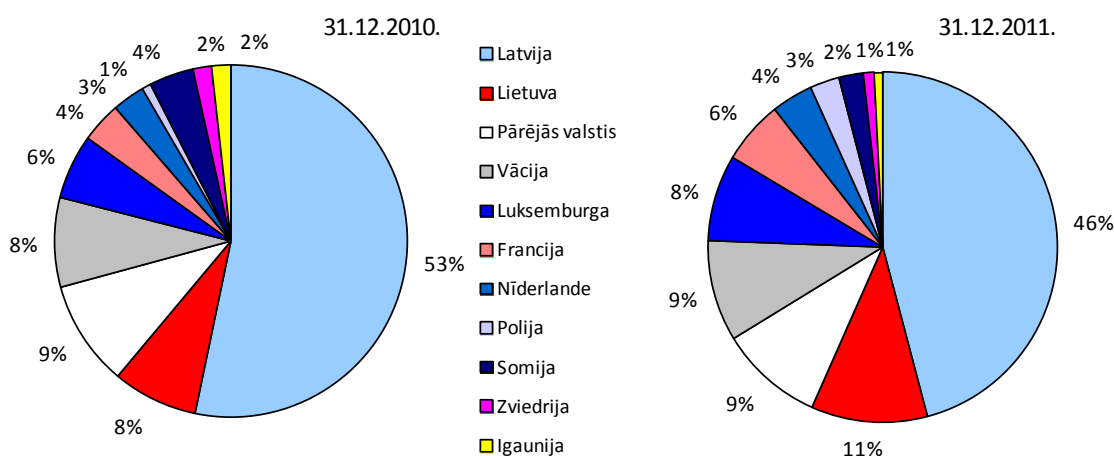


Salīdzinot ar 2010. gada beigām, apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu apmērs Latvijā samazinājās par 16% un to īpatsvars kopējos ieguldījumos šajā laikā saruka par 7.4 procentu punktiem, līdz decembra beigās sasniedza 45.9%. Savukārt Lietuvā bija ieguldīti 10.7%, Vācijā – 9.4%, Luksemburgā – 8%, Francijā – 5.8%, Nīderlandē – 3.8%, Somijā – 2.2% un pārējie 14.2% bija ieguldījumi vēl 26 citās valstīs (sk. 21. att.). Ieguldījumi Eiropas

Savienības valstīs turpināja nedaudz pieaugt (0.9%), un tajās 2011. gada beigās bija ieguldīti 95.5% no kopējā ārvalstu ieguldījumu apmēra.

21. attēls

Apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu struktūra valstu dalījumā



Apdrošināšanas sabiedrību peļnītspēja

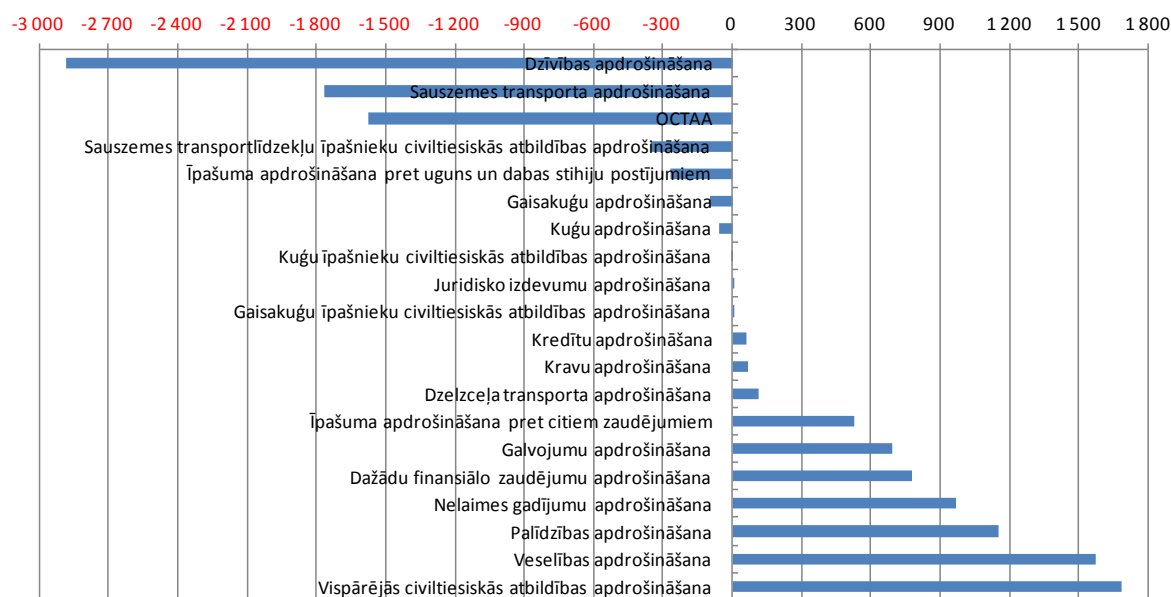
2011. gadā apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu atdeve saruka. Pieauga gan sabiedrību ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumi, gan pārvērtēšanas zaudējumi, un ieguldījumu atdeve dzīvības apdrošināšanas sabiedrībām sasniedza mīnus 7.9% (2010. gadā – plus 5.7%), savukārt nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībām – plus 2.7% (2010. gadā – plus 4.6%).

2011. gadā apdrošināšanas sabiedrības strādāja ar 1.8 milj. latu zaudējumiem, t.sk. dzīvības apdrošināšanas sabiedrību zaudējumi bija 2.6 milj. latu (visas sabiedrības strādāja ar zaudējumiem), savukārt nedzīvības apdrošināšanas sabiedrības pārskata periodā strādāja ar peļņu un tā sasniedza 741 tūkst. latu (četras sabiedrības strādāja ar zaudējumiem).

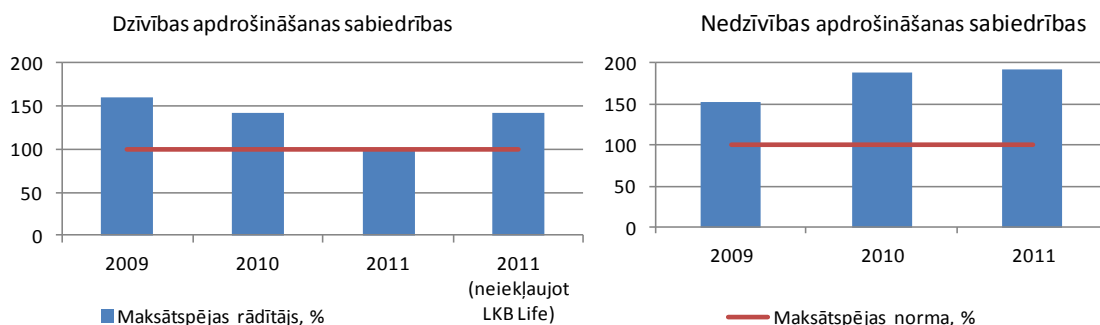
Apdrošināšanas sabiedrībām zaudējumus galvenokārt radīja tādi apdrošināšanas veidi kā OCTAA, sauszemes transporta apdrošināšana un dzīvības apdrošināšana. Apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējumu aprēķina tehniskais rezultāts⁹ norāda uz ilgstošiem zaudējumiem OCTAA (2010. gadā – 3.4 milj. latu un 2011. gadā – 1.6 milj. latu), savukārt sauszemes transporta apdrošināšanas zaudējumi pārskata gadā sasniedza 1.8 milj. latu, bet dzīvības apdrošināšanas zaudējumus no ieguldījumu pārvērtēšanas 2.8 milj. latu apmērā galvenokārt ietekmēja viena dzīvības apdrošināšanas sabiedrība¹⁰, kuras licence tika apturēta (sk. 22. att.).

⁹ No apdrošināšanas kā pamatdarbības sabiedrības gūtā peļņa vai zaudējumi.

¹⁰ 19.04.2012. atsaukta licence visiem apdrošināšanas veidiem (AAS "LKB Life").

Apdrošināšanas veidu tehniskais rezultāts (tūkst. latu)

Pārskata periodā apdrošināšanas sabiedrību maksātspējas izpildes rādītājs, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrības rīcībā esošo līdzekļu pietiekamību tās minimālās maksātspējas¹¹ nodrošināšanai, dzīvības apdrošināšanas sabiedrībām bija 100% (galvenokārt vienas sabiedrības zemajam rādītājam), **nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībām – 192.6% (2010. gadā – attiecīgi 141.7% un 188.2%)** (sk. 23. att.).

Apdrošināšanas sabiedrību maksātspējas rādītājs (procentos)

¹¹ Minimālā maksātspēja jeb maksātspējas norma ir aprēķināms lielums, kas izsaka ar noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem saistīto risku kvantitatīvo apmēru.

5. PENSIJU SISTĒMAS OTRĀ UN TREŠĀ LĪMEŅA DARBĪBA

5.1. PRIVĀTIE PENSIJU FONDI (TREŠAIS LĪMENIS)

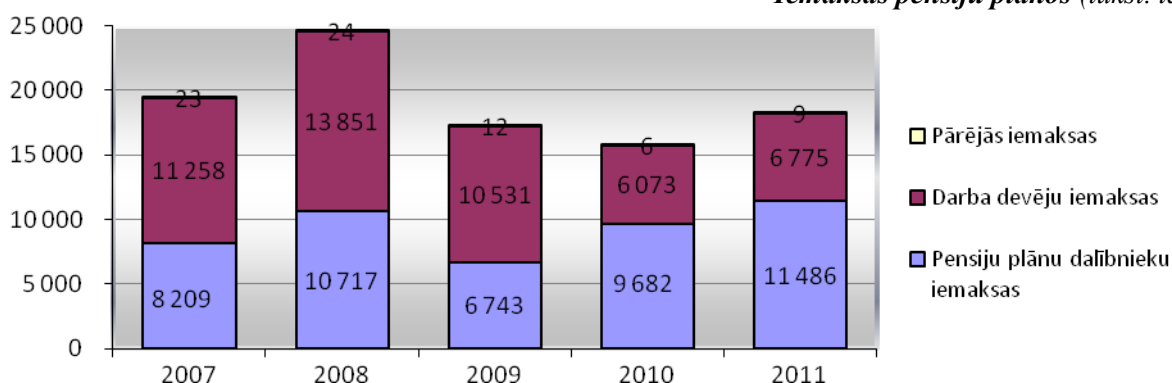
2011. gadā **privāto pensiju fondu aktīvu apmērs pieauga par 2.6%** un sasniedza 1.9 milj. latu. Tajā pašā laikā privāto pensiju fondu peļņa sasniedza 52 tūkst. latu (2010. gada peļņa – 159 tūkst. latu), četri no septiņiem privātajiem pensiju fondiem pārskata gadu noslēdza ar zaudējumiem.

Līdz 2011. gada beigām **pensiju plānu dalībnieku skaits sasniedza 198 575**, t.i., par 3.8% vairāk nekā 2010. gada beigās (17.2% no Latvijas ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem¹²). 99 950 jeb 50.3% no dalībniekiem pēdējos 12 mēnešos bija veikuši vai par viņiem bija veiktas iemaksas, 46 371 jeb 23.4% no dalībnieku kopskaita bija pasīvie dalībnieki, kas turpināja dalību pensiju plānā, neveicot iemaksas. Dalībnieku īpatsvars, kuri bija sasnieguši pensiju plānā noteikto pensijas vecumu un vairs neveica iemaksas, bet turpināja dalību pensiju plānā, saņemot uzkrāto pensijas kapitālu pa daļām, bija 26.3% (jeb 52 254 dalībnieki).

2011. gadā **pensiju plānos bija iemaksāti 18.3 milj. latu** jeb par 15.9% vairāk nekā 2010. gadā (15.8 milj. latu). Gada laikā pieauga gan darba devēju iemaksu apmērs (11.6%), gan individuālo pensiju plānu dalībnieku iemaksu apmērs (18.6%) (sk. 24. att.).

24. attēls

Iemaksas pensiju plānos (tūkst. latu)

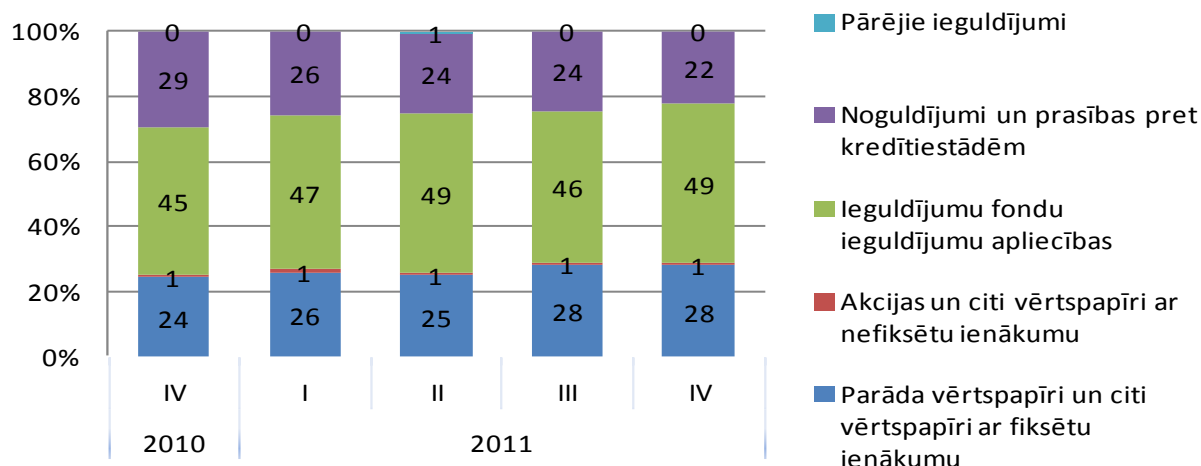


Savukārt pārskata periodā **no pensiju plānu kapitāla tika izmaksāti 6.7 milj. latu**, lielākā daļa jeb 96.9% tika izmaksāti sakarā ar plānu dalībnieku pensijas vecuma iestāšanos un 3.1% izmaksāts mantiniekiem sakarā ar pensiju plāna dalībnieka nāvi.

Pensiju plānu neto aktīvu apmērs bija audzis par 6.7%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, un 2011. gada beigās sasniedza 119.5 milj. latu. Taču pensiju plānu **ieguldījumu struktūrā** joprojām lielākais īpatsvars (49%) bija ieguldījumiem ieguldījumu fondu apliecībās (sk. 25. att.).

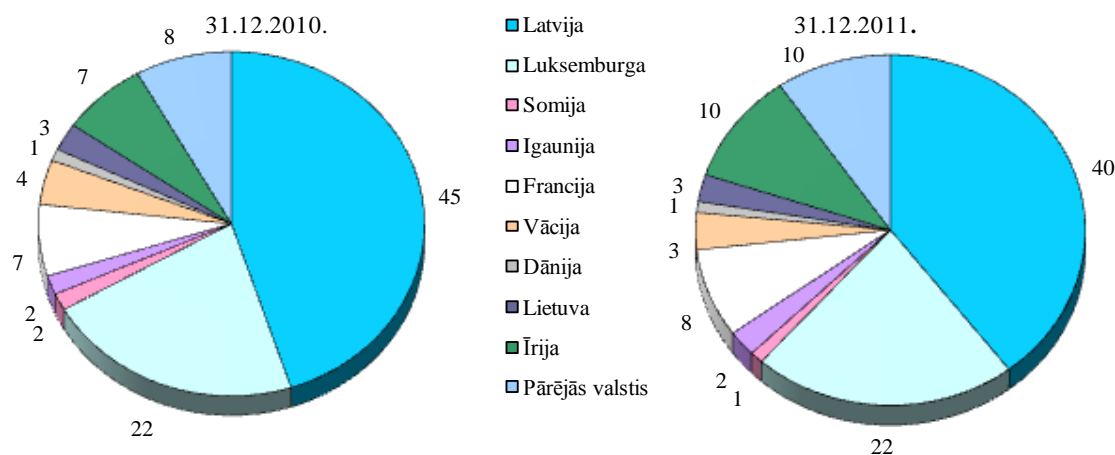
¹² Centrālās statistikas pārvaldes informācija – www.csb.lv.

25. attēls
Pensiju plānu ieguldījumu portfeļa struktūra
(procentos)



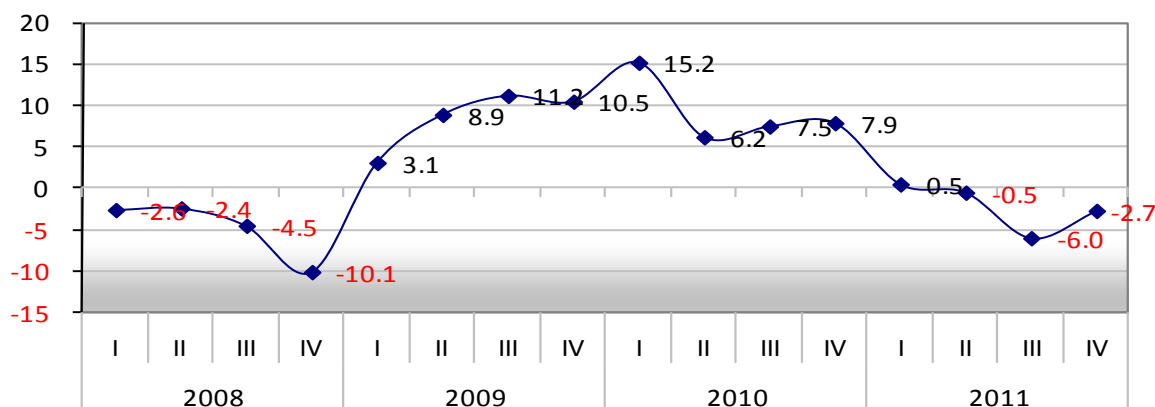
Lai gan pensiju plānu ieguldījumu portfeļa apmērs gada laikā pieauga par 4.1 milj. latu jeb 3.8% un 2011. gada beigās sasniedza 113.3 milj. latu, tomēr Latvijā veiktie ieguldījumi turpināja sarukt (mīnus 8.7%) un to apmērs sasniedza 44.8 milj. latu jeb 39.6% no visiem pensiju plānu ieguldījumiem (2010. gadā to īpatsvars kopējos ieguldījumos bija 45%) (sk. 26. att.). Vairums (jeb 95.2%) no ieguldījumiem ārvalstīs bija ieguldīti Eiropas Savienības valstīs, t.sk. Luksemburgā – 38%, Īrijā – 17.8% un Francijā – 14.3%.

26. attēls
Pensiju plānu ieguldījumu portfeļa struktūra valstu dalījumā
(procentos)



Saglabājoties nestabilitātei starptautiskajos finanšu tirgos, kā arī ieguldījumu pārvērtēšanas zaudējumiem, **pensiju plānu gada vidējais ienesīgums saruka** un gada beigās bija mīnus 2.7% (sk. 27. att.), tajā pašā laikā ienesīgums individuāliem pensiju plāniem bija robežās no mīnus 13.9% līdz plus 2.9% (2010. gadā – 7.9% jeb individuāli robežās no 2.7% līdz 11.5%).

27. attēls
Pensiju plānu gada ienesīgums
(procentos)

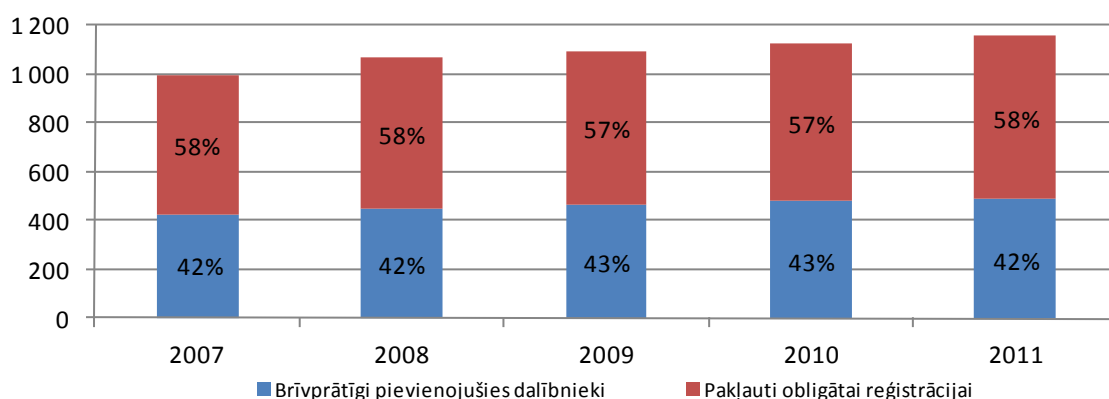


Pensiju plānu pārvaldīšanas izdevumi¹³ 2011. gadā saglabājās 2.1% apmērā no ieguldījumu plānu vidējiem neto aktīviem.

5.2. VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU PĀRVALDĪŠANA (OTRAIS LĪMENIS)

Līdz 2011. gada beigām **valsts fondēto pensiju shēmas otrajam līmenim bija pievienojušies 1 156 743¹⁴ dalībnieki**. 670 516 jeb 58% no visiem valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem tai bija pievienojušies obligātā kārtā¹⁵, savukārt 486 227 dalībnieki jeb 42% bija pievienojušies brīvprātīgi (sk. 28. att.). 2011. gadā 276 967 valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieki bija mainījuši ieguldījumu plānus (23.9% no valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem).

28. attēls
Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieku struktūra



2011. gada beigās valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu **ieguldījumu plānu neto aktīvu apmērs** salīdzinājumā ar 2010. gada beigām bija pieaudzis par 5.8% un sasniedza 876 milj. latu.

¹³ Pensiju plānu pārvaldīšanas izdevumi – pensiju plānu administratīvie izdevumi un ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumu attiecība pret neto aktīvu vidējo vērtību periodā (no gada sākuma), izteikta gada procentos.

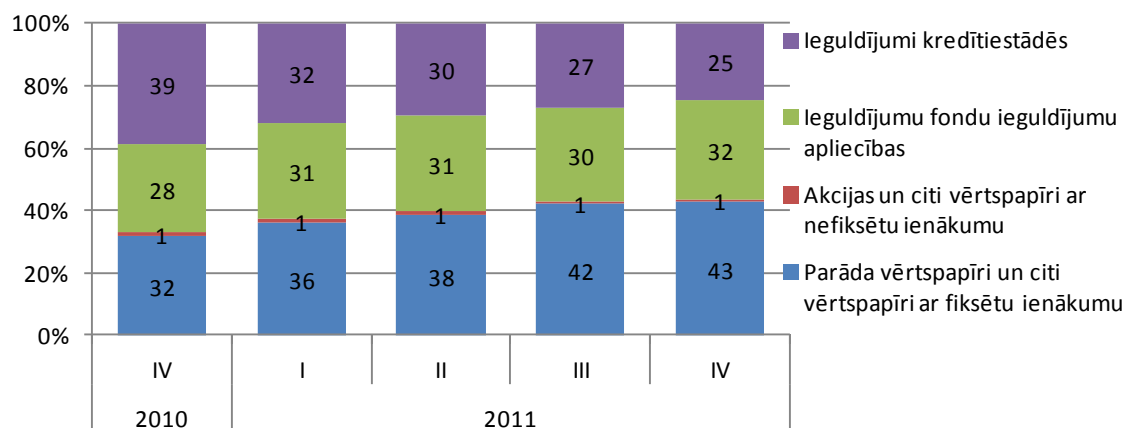
¹⁴ Izmantota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras apkopotā informācija par valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem.

¹⁵ Visas personas, kas dzimušas pēc 1971. gada 1. jūlija un tiek reģistrētas valsts pensiju apdrošināšanai, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra reģistrē par shēmas dalībniekiem obligātā kārtā.

Arī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu **ieguldījumu plānu ieguldījumu apmērs turpināja pieaugt** un 2011. gada beigās bija 878.4 milj. latu jeb par 5.9% lielāks nekā 2010. gada beigās. Tajā pašā laikā, bankās samazinoties procentu likmēm par piesaistītajiem līdzekļiem, ieguldījumu struktūrā turpināja sarukt ieguldījumi kredītiestādēs, savukārt pieauga ieguldījumi parāda vērtspapīros un citos vērtspapīros ar fiksētu ienākumu, kā arī ieguldījumi ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībās, attiecīgi par 25%, 43% un 32% (sk. 29. att.).

29. attēls

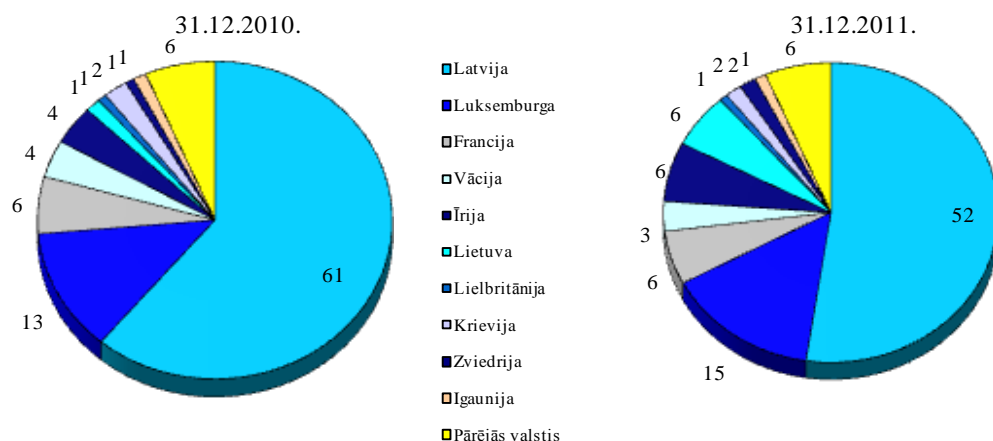
Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu ieguldījumu portfeļa struktūra (procentos)



No ieguldījumu plānu ieguldījumu kopsummas 2011. gada beigās Latvijā bija ieguldīti 52.4% jeb 460 milj. latu (par 9.2% mazāk nekā iepriekšējā gadā), savukārt nedaudz palielinājās ieguldījumi Eiropas Savienības valstīs, kas veidoja 91.7% no ārvalstu ieguldījumiem, t.sk. ieguldījumi Luksemburgā – 33.9%, Īrijā – 14.6%, Lietuvā – 13.6% (sk. 30. att.).

30. attēls

Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu ieguldījumu portfeļa struktūra valstu dalījumā (procentos)



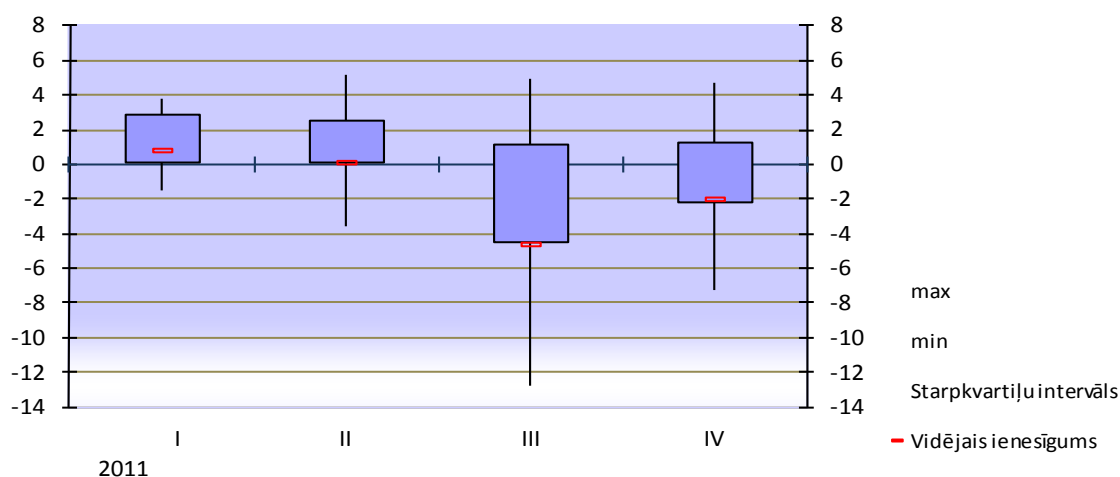
Valsts fondēto pensiju shēmas vidējais **ieguldījumu plānu ienesīgums¹⁶ 2011. gadā bija mīnus 1.96%** (2010. gadā – 7.6%), atsevišķiem ieguldījumu plāniem ienesīgums bija robežās

¹⁶ Ieguldījumu plānu ienesīgums – ieguldījumu plāna daļas vērtības izmaiņas pret tās vērtību gada sākumā; izteikts gada procentos.

no mīnus 4.9% līdz plus 4.7% (2010. gadā – no 1.1% līdz 12.1%) (sk. 31. att.). Tomēr ieguldījumu plānu, kuru līdzekļi galvenokārt tika izvietoti zema riska aktīvos, ienesīgums bija pozitīvs, konservatīvajiem plāniem gada vidējais ienesīgums bija 1.9%, sabalansētajiem plāniem – 0.6%. Savukārt aktīvo ieguldījumu plānu, kuru darbības rezultāti ir visvairāk pakļauti finanšu tirgus svārstībām, vidējais ienesīgums bija mīnus 3.9%.

31. attēls

Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada vidējais ienesīgums (gadā, procentos)



Ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumi 2011. gadā saglabājās līdzīgi kā iepriekšējos gados un bija 1.5% no ieguldījumu plānu vidējiem neto aktīviem, attiecīgi konservatīvajiem plāniem – 1.2%, sabalansētajiem – 1.5% un aktīvajiem plāniem – 1.7%.

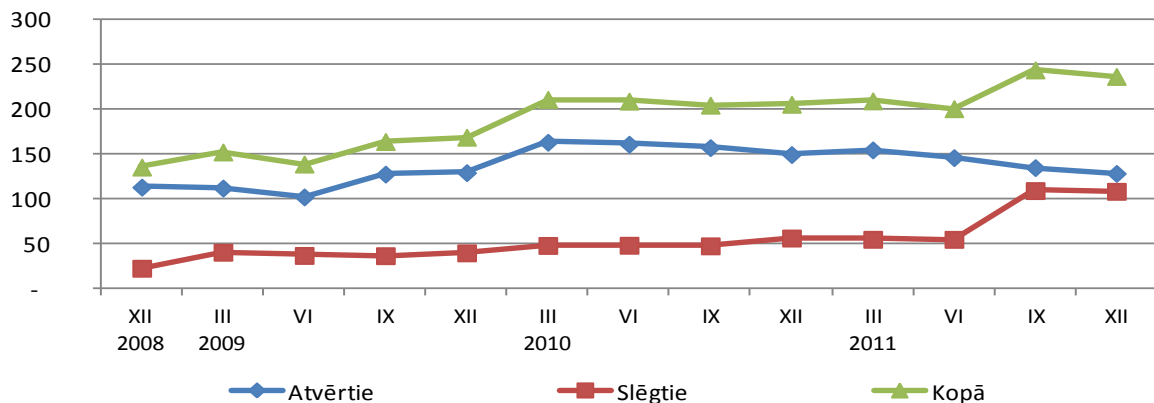
6. IEGULDĪJUMU PĀRVALDES SABIEDRĪBU UN IEGULDĪJUMU FONDU DARBĪBA

2011. gada 4. ceturksnī ieguldījumu pārvaldes sabiedrību pārvaldīšanā esošie ieguldījumu fondi atguvās pēc krituma iepriekšējā ceturksnī.

2011. gadā **ieguldījumu pārvaldes sabiedrības** nopelnīja 3.7 milj. latu, kas ir par 17.9% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Peļņas samazinājumu galvenokārt ietekmēja administratīvo izdevumu pieaugums (par 7.8%). Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību aktīvi gada laikā pieauga par 4.8% (2011. gada 4. ceturkšņa laikā – par 10.6%), sasniedzot 20.7 milj. latu 2011. gada beigās.

Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību pārvaldīšanā esošo **ieguldījumu fondu aktīvi** 2011. gada 4. ceturkšņa laikā saruka par 3% un ceturkšņa beigās bija 237 milj. latu, tomēr gada laikā tie pieauga par 15.1% (sk. 32. att.).

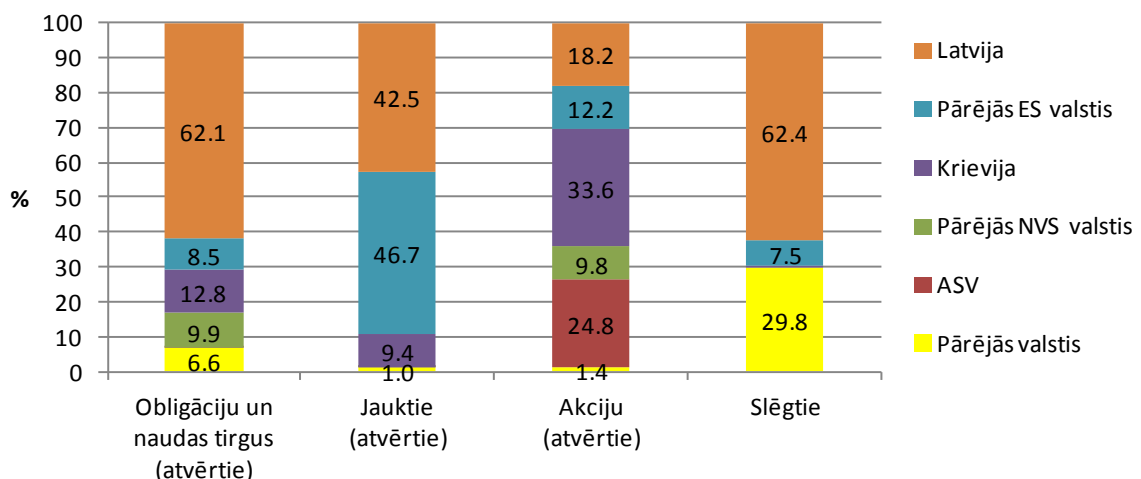
32. attēls
Ieguldījumu fondu aktīvi (milj. latu)



2011. gadā vairāki negatīvi notikumi, galvenokārt eirozonas parādu krīzes saasināšanās un ASV kredītreitinga pazeminājums, satricināja finanšu tirgus, kā rezultātā atvērto fondu aktīvi gada laikā saruka par 14.1%, sasniedzot 128.5 milj. latu gada beigās. Vienai ieguldījumu pārvaldes sabiedrībai aktīvi reģistrējot jaunus slēgtos fondus, slēgto fondu aktīvi gada laikā pieauga gandrīz divas reizes (par 93%), sasniedzot 108.5 milj. latu 2011. gada beigās.

Atvērtie obligāciju fondi un naudas tirgus fondi* līdzekļus galvenokārt ieguldīja Latvijā (sk. 33. att.) – gada beigās Latvijā ieguldīto līdzekļu apmērs sasniedza 67.4 milj. latu jeb 62.1% no to kopējā ieguldījumu portfeļa, t.sk. lielāko daļu no šiem ieguldījumiem (ap 90%) veidoja naudas līdzekļi. 8.5% no šo fondu portfelī turētajiem finanšu instrumentiem bija izvietoti pārējās Eiropas Savienības valstīs (izņemot Latviju), 12.8% – Krievijā, 9.9% – pārējās NVS valstīs un 6.7% – pārējo valstu emitentu finanšu instrumentos. 31.12.2011. vidējais triju mēnešu ienesīgums** atvērtajiem obligāciju fondiem un naudas tirgus fondiem bija 3.5%, turklāt visiem šiem fondiem tas bija pozitīvs, savukārt vidējais 12 mēnešu ienesīgums bija mīnus 0.9%, tomēr septiņiem fondiem tas bija pozitīvs.

33. attēls
Ieguldījumu fondu ieguldījumu portfeļa struktūra valstu grupu dalījumā 31.12.2011.



Atvērtie jauktie fondi* gandrīz 90% no līdzekļiem ieguldīja Eiropas Savienības valstīs. 42.5% no to portfeļa veidoja ieguldījumi Latvijā (91.3% no tiem bija izvietoti prasībās uz

pieprasījumu pret kredītiestādēm). Tāpat vērā ņemama apmēra ieguldījumi bija veikti Luksemburgā (13.6% no portfeļa), Francijā (13% no portfeļa) un Īrijā (10.8% no portfeļa), un 92.6% no šajās valstīs veiktajiem ieguldījumiem bija izvietoti dalībvalstīs reģistrētu atvērto fondu vai tiem pielīdzināmu fondu apliecībās. 9.4% no jaukto fondu portfeļa veidoja ieguldījumi Krievijā, un 77.4% no šiem līdzekļiem bija ieguldīti parāda (galvenokārt komercsabiedrību) vērtspapīros.

31.12.2011. vidējais triju mēnešu ienesīgums atvērtajiem jauktajiem fondiem bija 2.9%, turklāt visiem šiem fondiem, izņemot vienu, tas bija pozitīvs, savukārt vidējais 12 mēnešu ienesīgums bija mīnus 6.4% un bija negatīvs visiem šiem fondiem.

Atvērtie akciju fondi* 2011. gada beigās līdzekļus galvenokārt bija ieguldījuši NVS valstīs (43.4% no kopējiem ieguldījumiem). Aptuveni trešdaļu no to kopējā ieguldījumu portfeļa veidoja ieguldījumi Krievijā (33.6%), aptuveni ceturto daļu (24.8%) – ieguldījumi ASV, savukārt Eiropas Savienības valstīs bija ieguldīti 30.4%, t.sk. Latvijā – 18.2%. 2011. gada 4. ceturkšņa laikā atvērtie akciju fondi atguvās pēc krasā krituma iepriekšējā ceturksnī, tomēr tas tikai nedaudz kompensēja iepriekšējā ceturkšņa zaudējumus. 31.12.2011. vidējais triju mēnešu ienesīgums atvērtajiem akciju fondiem bija 4.7%, turklāt visiem fondiem, izņemot divus, tas bija pozitīvs, savukārt vidējais 12 mēnešu ienesīgums bija mīnus 16.2% un bija negatīvs visiem atvērtajiem akciju fondiem, izņemot vienu, ko visvairāk ietekmēja Krievijas akciju tirgus negatīvās tendences 2011. gadā (gada laikā *RTS* indekss saruka par 22%, *MICEX* – par 16.9%).

Lielākā daļa **slēgto fondu** līdzekļu bija ieguldīti Latvijā (62%), taču gada laikā to ieguldījumu īpatsvars Latvijā saruka (89% 2010. gada beigās). Slēgto fondu līdzekļi pārsvarā bija ieguldīti akcijās (63.6%).

7. IEGULDĪJUMU BROKERU SABIEDRĪBU DARBĪBA

Ieguldījumu brokeru sabiedrību **kapitāla pietiekamības rādītājs** 2011. gada beigās bija 30.2% (septembra beigās – 37.5%) (minimālā kapitāla pietiekamības prasība – 8%).

2011. gada laikā **ieguldījumu brokeru sabiedrības kopumā nopelnīja 928 tūkst. latu**, t.i., ievērojami vairāk nekā iepriekšējā gadā, kad peļņa sasniedza 518 tūkst. latu. 2011. gadā ar peļņu strādāja četras ieguldījumu brokeru sabiedrības, kopā nopelnot 1.3 milj. latu, savukārt pārējās divas sabiedrības darbojās ar zaudējumiem.

97.2% no visiem ieguldījumu brokeru sabiedrību ienākumiem veidoja komisijas naudas ienākumi (u.c. līdzīgi ienākumi par klientiem sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, ienākumi no klientu apkalpošanas par klientiem sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem un ieguldījumu blakuspakalpojumiem finanšu instrumentu tirgū, tostarp komisijas maksas par klientu sniegtajiem rīkojumiem darījumiem finanšu instrumentu tirgū, klientu finanšu instrumentu turēšanu), savukārt būtiskākais izdevumu postenis bija administratīvie izdevumi (58.6%).

* Ieguldījumu fondu sadalījums atbilst Latvijas Bankas mājas lapā publicētajam ieguldījumu fondu sadalījumam pēc ieguldījumu politikas: <http://www.bank.lv/statistika/mfi-un-citu-finansu-starptarbienu-saraksti/latvijas-republikas-ieguldijumu-fondu-saraksts>.

** Ienesīgums aprēķināts kā fonda ieguldījumu apliecības vērtības izmaiņas pārskata perioda laikā attiecībā pret fonda ieguldījumu apliecības vērtību pārskata perioda sākumā, izsakot to procentos.

Lai gan divām ieguldījumu brokeru sabiedrībām ir licences arī ieguldītāju finanšu instrumentu individuālai pārvaldīšanai, tomēr šajā darbības segmentā kopš 2011. gada sākuma tās aktivitāti neizrādīja un **nevienai no sabiedrībām nav nodoti klientu aktīvi pārvaldīšanā**. Vairākas ieguldījumu brokeru sabiedrības klientiem piedāvā veikt darījumus tirdzniecības platformās, t.i., ieguldītājs ar interneta starpniecību var sniegt tirdzniecības rīkojumus tieši attiecīgajās biržās, izmantojot elektroniskās tirdzniecības sistēmas.

Klientu naudas līdzekļu apmērs brokeru sabiedrību turējumā esošajos norēķinu kontos kredītiestādēs pārskata gada beigās sasniedza 995 tūkst. latu. Klientu aktīvi (klientiem piederošie finanšu instrumenti un klientu naudas līdzekļi darījumu veikšanai finanšu instrumentu tirgū) ieguldījumu brokeru sabiedrībās tiek turēti šķirti no ieguldījumu brokeru sabiedrības pašas aktīviem un tādējādi tie netiek uzrādīti ieguldījumu brokeru sabiedrības bilanci (finanšu instrumentus tāpat kā naudas līdzekļus, kas pieder ieguldījumu brokeru sabiedrības klientam, nedrīkst izmantot ieguldījumu brokeru sabiedrības kreditoru prasījumu apmierināšanai).

8. MAKSĀJUMU IESTĀŽU UN ELEKTRONISKĀS NAUDAS IESTĀŽU DARBĪBA

Kopš 2010. gada FKTK reģistrē, licencē un uzrauga maksājumu iestādes un kopš 2011. gada arī elektroniskās naudas iestādes. 2011. gada beigās bija reģistrētas 33 maksājumu iestādes (t.sk. darbību bija sākušas 26) un astoņas elektroniskās naudas iestādes (t.sk. darbību bija sākušas piecas iestādes, no kurām divām ir tiesības sniegt arī maksājumu pakalpojumus).

2011. gadā maksājumu iestāžu veikto maksājumu kopējais apmērs bija 32.4 milj. latu. Maksājumu iestāžu likvīdo aktīvu kopsumma 2011. gada beigās bija 2.2 milj. latu, t.sk. nauda kasē – 153 tūkst. latu, bet prasības pret bankām maksājumu pakalpojumu nodrošināšanai – 2 milj. latu. Savukārt saistības pret maksājumu pakalpojumu izmantotājiem bija 1.9 milj. latu. 2011. gadā maksājumu pakalpojumu tirgū bija samērā augsta tirgus koncentrācija (izmantota piecu lielāko tirgus dalībnieku tirgus daļas (CR5) noteikšanas metode), proti, piecu pēc apgrozījuma lielāko iestāžu, kas sniedz maksājumu pakalpojumus, tirgus daļa veidoja 81% no maksājumu pakalpojumu tirgus.

Elektroniskās naudas iestāžu 2011. gada pēdējos sešos mēnešos apgrozībā esošās elektroniskās naudas vidējais apmērs bija 1.3 milj. latu. Elektroniskās naudas iestāžu likvīdo aktīvu kopsumma 2011. gada beigās bija 4.3 milj. latu, t.sk. nauda kasē bija 58.6 tūkst. latu, prasības pret bankām emitētās elektroniskās naudas saistību nodrošināšanai – 1.6 milj. latu un prasības pret bankām maksājumu pakalpojumu nodrošināšanai – 2.6 milj. latu. Savukārt saistības pret maksājumu pakalpojumu izmantotājiem bija 2.3 milj. latu, bet saistības pret elektroniskās naudas turētājiem – 1.5 milj. latu. Ņemot vērā nelielo elektroniskās naudas iestāžu skaitu un jaunu dalībnieku ienākšanu tirgū, elektroniskās naudas emitēšanas tirgū ir izveidojusies būtiska koncentrācija un triju lielāko tirgus dalībnieku tirgus daļa 2011. gada beigās veidoja 95.9% no kopējā elektroniskās naudas emitēšanas tirgus (no pēdējo sešu mēnešu apgrozībā esošās elektroniskās naudas vidējā apmēra).

FKTK pārraudzītie tirgus dalībnieki

Tirgus dalībnieki		Aktīvi (milj. latu)		Tirgus dalībnieku skaits	
		2010	2011	2010	2011
Bankas un ārvalstu banku filiāles		21 974	20 926	21+8	22+8
Krājaizdevu kooperatīvās sabiedrības		12	13	34	33
Apdrošināšanas sabiedrības un ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāles		444	477	13+11	12+10
Privātie pensiju fondi		1.8	1.9	7	7
	Pensiju plāni	112	120	21	21
Ieguldījumu pārvaldes sabiedrības		20	21	16	15
	Ieguldījumu fondi	206	237	37	44
	Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plāni	830	880	27	27
Ieguldījumu brokeru sabiedrības		3.7	3.6	7	6
Apdrošināšanas brokeru sabiedrības				102	86
Maksājumu iestādes				16	33
Elektroniskās naudas institūcijas					8
Fondu birža (NASDAQ OMX Riga)				1	1
Latvijas centrālais depozitārijs				1	1
Kopā		23 607	22 679	329	334

Banku darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums		2010	2011			
		31.12.10.	31.03.11.	30.06.11.	30.09.11.	31.12.11.
Balances struktūra (%)						
Aktīvu gada pieaugums		1.3	-1.2	-2.3	-1.8	-4.7
Kredītu gada pieaugums, t.sk.		-7.1	-8.4	-9.0	-8.2	-8.1
	rezidentu nefinanšu sabiedrībām	-8.2	-9.3	-9.5	-7.8	-7.6
	rezidentu mājsaimniecībām	-5.7	-6.6	-7.4	-7.5	-7.8
	nerezidentiem	6.4	-2.2	-7.3	-6.9	-7.2
Finansējuma no MFI gada pieaugums, t.sk.		-11.7	-7.7	-17.1	-18.9	-25.3
no radniecīgām MFI		-2.3	2.3	-6.0	-10.6	-20.8
Finansējums no MFI (% no pasīviem)		31.2	30.4	28.1	26.4	24.5
Noguldījumu gada pieaugums, t.sk.		16.3	10.1	7.0	9.9	-0.4
	rezidentu nefinanšu sabiedrību	30.8	19.9	21.1	9.9	2.0
	rezidentu mājsaimniecību	2.7	2.1	0.2	1.8	-0.5
	nerezidentu	27.4	20.1	15.0	27.0	13.0
Noguldījumi (% no pasīviem)		50.6	50.8	52.7	54.3	52.9
Kredītu kvalitāte (% no kredītportfeļa)						
Kredītu sadalījums pēc maksājumu kavējuma termiņa						
	bez maksājumu kavējuma	73.4	73.3	72.9	73.8	75.5
	ar kavējumu līdz 30 dienām	5.1	5.4	6.3	6.1	5.0
	ar kavējumu no 31 - 90 dienām	2.5	2.6	2.5	2.1	2.3
	ar kavējumu no 91 - 180 dienām	1.8	1.4	1.4	1.4	1.3
	ar kavējumu virs 180 dienām	17.2	17.3	16.9	16.6	16.0
Uzkrājumi nedrošiem kredītiem		11.3	11.5	11.3	11.2	11.5
Uzkrājumi nedrošiem kredītiem (% no kredītiem ar maksājumu kavējumu virs 90 dienām)		59.7	61.6	61.6	62.4	67.0
Problēm kredīti (% no kredītportfeļa)						
Pārstrukturētie kredīti		19.9	20.1	20.4	19.3	17.5
Atgūšanas procesā esošie kredīti		15.3	15.5	14.7	13.6	14.2
Ilgāk par 90 dienām kavētie kredīti, kas nav pārstrukturētie vai atgūšanā		1.8	1.7	1.9	2.1	1.6
Likviditāte (%)						
Likviditātes rādītājs ⁵ (1)		67.9	65.1	62.5	60.1	63.9
Nebankām izsniegtie kredīti (% no kopējiem aktīviem)		65.3	65.5	65.4	65.1	62.9
Nebankām izsniegto kredītu attiecība pret nebanku noguldījumiem		129.0	129.0	124.0	119.9	119.0
Nebankām izsniegtie ilgtermiņa kredīti (% no kredītportfeļa)		61.0	61.8	62.1	62.3	62.5
Noguldījumi uz pieprasījumu (% no kopējiem noguldījumiem)		53.2	53.5	56.2	57.8	63.1
Kapitāla pietiekamība (1)						
Pašu kapitāls (milj. latu), t.sk.		1 925	1 931	1 877	1 958	1 907
	1. līmeņa kapitāla elementu kopsumma (ar 1. līmeņa kapitāla samazinājumu)	1 539	1 542	1 512	1 633	1 557
	Kapitāla prasību kopsumma (milj. latu), t.sk.	1 052	1 015	996	921	877
	Kreditriskā kapitāla prasības	949	918	891	822	783
	Riska svērtie aktīvi ⁴ (milj. latu)	13 149	12 693	12 453	11 516	10 961
Riska svērtie aktīvi (% no kopējiem aktīviem)		59.9	59.9	60.0	58.1	56.5
Kapitāla pietiekamības rādītājs (%)		14.6	15.2	15.1	17.0	17.4
1. Līmeņa kapitāla rādītājs (%)		11.5	12.0	12.0	14.0	14.2
Pelnītspējas rādītāji						
Kapitāla atdeve (ROE) ¹ (%)		-20.4	7.2	7.7	4.7	-11.2
Aktīvu atdeve (ROA) ² (%)		-1.6	0.6	0.7	0.4	-0.9
Izdevumu attiecība pret ienākumiem ³ (%)		72.0	64.2	61.4	60.5	60.3
Pārskata gada nesadalītā peļņa (milj. latu)		-361	33	69	66	-179

(1) Kopējo rādītāju aprēķināšanā netiek iekļauti Parex bankas dati (ar 2011. gada 3. ceturksni) un Latvijas Krājbankas dati (ar 2011. gada 4. ceturksni).

¹ Anualizētas pārskata perioda peļņas/zaudējumu attiecība pret vidējo kapitālu un rezervēm (rādītāja aprēķinā netiek iekļauti ārvalstu banku fil. dati).² Anualizētas pārskata perioda peļņas/zaudējumu attiecība pret vidējiem aktīviem.³ Izdevumu attiecība pret ienākumiem = (Administratīvie izdevumi + nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības nolietojums un atsavināšana)/(tīrie procentu ienākumi + dividenžu ienākumi + neto komisijas naudas + finanšu instrumentu tirdzniecības darījumu)⁴ Riska svērtie aktīvi = Kapitāla prasību kopsumma * 12.5⁵ Likviditātes rādītājs = Likvidie aktīvi/tekošās saistības (ar atlikušo termiņu līdz 30 dienām), kur Likvidie aktīvi = nauda kasē + prasības pret centrālajām bankām un citām kredītiestādēm + centrālo valdību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu, savukārt

Krājaizdevu sabiedrību darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums		2010	2011			
		31.12.10.	31.03.11.	30.06.11.	30.09.11.	31.12.11.
Balances struktūra (%)						
Aktīvu gada pieaugums		18.5	12.8	10.2	15.1	10.2
Kredītu gada pieaugums		1.4	0.5	1.7	7.8	6.8
Noguldījumu gada pieaugums		23.7	16.4	11.4	17.7	10.8
Kredīti (% no aktīviem)		73.5	71.0	71.5	72.6	71.2
Noguldījumi (% no pasīviem)		68.5	68.4	68.0	68.3	68.9
Kredītu kvalitāte (% no kredītportfeļa)						
Kredītu klasifikācija						
	Standarta kredīti	66.5	65.7	66.5	66.2	65.0
	Uzraugāmie kredīti	27.8	28.3	27.7	27.1	26.8
	Zemstandarta kredīti	3.0	3.2	3.1	4.0	3.8
	Šaubīgie kredīti	1.6	1.6	1.3	1.3	1.8
	Zaudētie kredīti	1.2	1.3	1.5	1.5	2.5
Uzkrājumi nedrošiem kredītiem		5.8	6.0	6.0	6.0	7.0
Pelnītspējas un kapitāla pietiekamības rādītāji						
Kapitāla atdeve (ROE) ¹ (%)		6.5	11.7	10.3	10.4	5.2
Aktīvu atdeve (ROA) ² (%)		1.4	2.3	2.1	2.1	1.1
Kapitāla pietiekamība ³ (%)		19.9	20.4	20.4	20.5	20.1
Pārskata gada nesadalītā peļņa/zaudējumi (tūkst. latu)		146	69	124	191	130

¹ Anualizētas pārskata perioda peļņas/zaudējumu attiecība pret vidējo kapitālu un rezervēm² Anualizētas pārskata perioda peļņas/zaudējumu attiecība pret vidējiem aktīviem.³ Kapitāla un rezerves kopsummas attiecība pret kopējiem aktīviem un ārpusbilances saistībām

Apdrošinātāju darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums	2010. gadā		2011. gadā	
	Nedzīvības apdrošinātāji	Dzīvības apdrošinātāji	Nedzīvības apdrošinātāji	Dzīvības apdrošinātāji
Parakstītās bruto prēmijas* (tūkst.latu)				
Dzīvības apdrošināšana, t.sk.		43 130		40 749
tirgum piesaistītie līgumi		19 912		16 067
ar uzkrājumu veidošanu		22 245		23 288
Nelaimes gadījumu apdrošināšana	3 576.5	1 126	4 659.2	1 151
Veselības apdrošināšana	21 542	8 650	19 859	9 407
Sauszemes transporta apdrošināšana	43 650		47 008	
Dzelzceļa transporta apdrošināšana	273		366	
Gaisakuģu apdrošināšana	157		249	
Kuģu apdrošināšana	616		1 251	
Kravu apdrošināšana	1 623		3 806	
Īpašuma apdrošināšana pret uguns un dabas stihiju postījumiem	25 145		27 704	
Īpašuma apdrošināšana pret citiem zaudējumiem	9 437		10 833	
Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	21 715		51 776	
Gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	169		313	
Kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	42		88	
Vispārīgās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	7 037		10 424	
Kredītu apdrošināšana	388		509	
Galvojumu apdrošināšana	2 063		5 814	
Dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšana	2 337		2 355	
Juridisko izdevumu apdrošināšana	0		0	
Palīdzības apdrošināšana	4 467		6 063	
OCTAA	29 299		29 658	
Pārāpdrošināšana	1 368		4 087	
Parakstītās bruto prēmijas kopā	174 905	52 906	226 821	51 307
Izmaksātās bruto atlīdzības* (tūkst.latu)				
Dzīvības apdrošināšana, t.sk.		16 467		22 373
tirgum piesaistītie līgumi		7 177		11 090
ar uzkrājumu veidošanu		9 187		11 202
Nelaimes gadījumu apdrošināšana	1 646	182	1 687	153
Veselības apdrošināšana	19 418	5 608	13 998	6 036
Sauszemes transporta apdrošināšana	31 366		32 411	
Dzelzceļa transporta apdrošināšana	3		44	
Gaisakuģu apdrošināšana	108		13	
Kuģu apdrošināšana	322		384	
Kravu apdrošināšana	741		1 898	
Īpašuma apdrošināšana pret uguns un dabas stihiju postījumiem	10 335		14 237	
Īpašuma apdrošināšana pret citiem zaudējumiem	4 434		3 407	
Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	7 954		28 861	
Gaisakuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	5		7	
Kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	0		0	
Vispārīgās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	1 262		1 461	
Kredītu apdrošināšana	89		146	
Galvojumu apdrošināšana	241		698	
Dažādu finansiālo zaudējumu apdrošināšana	144		88	
Juridisko izdevumu apdrošināšana	0		0	
Palīdzības apdrošināšana	1 307		1 445	
OCTAA	27 241		23 465	
Pārāpdrošināšana	304		2 452	
Parakstītās bruto prēmijas kopā	106 920	22 257	126 704	28 562
Ieguldījumu struktūra (%)				
Zemes gabali un ēkas	5.8	0.8	5.0	0.6
Ieguldījumi radniecīgajās un asociētajās sabiedrībās	3.0	0.2	0.0	0.0
Akcijas	5.3	7.0	3.2	22.5
Parāda vērtspapīri	50.8	26.4	61.1	19.4
Ar hipotēku nodrošinātie aizdevumi	3.7	1.0	4.0	0.0
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	26.8	40.6	17.4	28.6
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	4.5	4.5	7.8	5.4
Ieguldījumi par labu dzīvības apdrošināšanas ņēmējam, kas uzņemas ieguldījumu risku		19.7		23.6
Pārējie ieguldījumi	0.1	0.0	1.5	0.0
Darbības rādītāji (%)				
Pašu līdzekļi (tūkst. latu)	77 285	13 978	80 294	7 349
Maksātspējas rādītājs ¹	188.2	141.7	192.6	100.0
Zaudējumu rādītājs ²	58.0		70.4	
Izdevumu rādītājs ³	39.4		40.4	
Kombinētais rādītājs ⁴	97.4		110.7	
Ieguldījumu atdeve ⁵	4.6	5.7	2.7	-7.9
Darbības rādītājs ⁶	92.8		108.0	
Pārskata perioda peļņa/zaudējumi (tūkst. latu)	12 113	2 265	741	-2 581

*Apdrošināšanas sabiedrības un ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāles Latvijā

¹ Maksātspējas rādītājs = Pašu līdzekļi/Maksātspējas norma.

² Zaudējumu rādītājs, neto = Piekritušās atlīdzību prasības, neto/Nopelnītās prēmijas, neto.

³ Izdevumu rādītājs, neto = (Neto darbības izdevumi + Citi tehniskie izdevumi, neto)/Nopelnītās prēmijas, neto.

⁴ Kombinētais rādītājs = Zaudējumu rādītājs + Izdevumu rādītājs.

⁵ Ieguldījumu atdeve = Neto ienākumi no ieguldījumiem/Vidējais ieguldījumu apmērs periodā.

⁶ Darbības rādītājs = Kombinētais rādītājs – Ieguldījumu atdeve.

Privāto pensiju fondu darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums	2010	2011			
	31.12.10.	31.03.11.	30.06.11.	30.09.11.	31.12.11.
Neto aktīvi (tūkst. latu)					
Iemaksas pensiju plānos, t.sk.	15 761	4 167	8 435	12 646	18 270
dalībnieku iemaksas	9 682	2 611	5 226	7 615	11 486
darba devēju iemaksas	6 073	1 553	3 205	5 026	6 775
pārējās iemaksas	6	2	4	5	9
Izmaksātais papildpensijas kapitāls, t.sk.	5 386	1 433	2 970	4 444	6 667
personām, kas sasniegušas pensijas vecumu	5 218	1 343	2 830	4 255	6 459
pensiju plānu dalībniekiem sakarā ar invaliditāti	0	0	1	1	1
mantiniekiem sakarā ar personas nāvi	168	90	139	188	207
Neto aktīvi (tūkst. latu)	111 928	114 503	116 557	114 235	119 474
Neto aktīvu gada pieaugums (%)	18.4	15.2	15.5	8.3	6.7
Ieguldījumu portfeļa struktūra vērtspapīru dalījumā (%)					
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	24.1	25.7	25.1	28.1	27.8
Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	0.9	0.9	0.8	0.7	0.5
Ieguldījumu fondu vai tiem pielīdzināmo kopīgo ieguldījumu uzņēmumu ieguldījumu apliecības	45.4	47.3	49.1	46.4	49.0
Ieguldījumi riska kapitāla tirgū	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Atvasinātie finanšu instrumenti	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
Noguldījumi un prasības pret kredītiestādēm	29.2	25.7	24.4	24.3	22.2
Ieguldījumu īpašums	0.3	0.3	0.2	0.3	0.2
Ieguldījumu portfeļa struktūra valstu grupu dalījumā (%)					
Latvija	45.0	41.9	39.0	41.7	39.6
Pārējās ES valstis	53.2	55.4	57.9	55.8	57.5
Krievija	0.3	0.4	0.6	0.6	0.4
Pārējās NVS valstis	0.1	0.1	0.3	0.3	0.5
Pārējās valstis	1.4	2.2	2.2	1.6	2.0
Ienesīgums (%)					
Ienesīgums* gadā (%)	7.9	0.5	-0.5	-6.0	-2.7
Pārvaldīšanas izdevumi** (%)	2.08	2.09	2.07	2.13	2.10

* Pensiju plānu ienesīgums - pensiju plānu pārskata gada darbības rezultāta attiecība pret pensiju plānu vidējo neto aktīvu summu, izteikta gada procentos

**Pensiju plānu pārvaldīšanas izdevumi - pensiju plānu administratīvie izdevumi un ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumu attiecība pret neto aktīvu vidējo vērtību periodā (no gada sākuma), izteikta gada procentos

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums	2010	2011			
	31.12.10.	31.03.11.	30.06.11.	30.09.11.	31.12.11.
Neto aktīvi					
Neto aktīvi (tūkst. latu)	829 694	845 070	859 675	845 505	876 264
Neto aktīvu gada pieaugums (%)	17.6	13.4	13.0	6.9	5.8
Ieguldījumu portfeļa struktūra vērtspapīru dalījumā (%)					
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	31.5	36.1	38.4	41.9	42.8
Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	1.2	1.2	1.1	0.8	0.7
Ieguldījumi riska kapitāla tirgū	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	27.6	30.6	30.5	30.0	31.7
Atvasinātie finanšu instrumenti	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ieguldījumi kredītiestādēs	39.6	31.8	29.8	27.1	24.6
Ieguldījumu portfeļa struktūra valstu grupu dalījumā (%)					
Latvija	61.1	56.0	54.5	53.5	52.4
Pārējās ES valstis	33.9	38.7	40.2	41.3	43.7
Krievija	2.2	2.4	2.3	2.2	1.6
Pārējās NVS valstis	0.6	0.4	0.4	0.3	0.2
Pārējās valstis	2.2	2.5	2.6	2.7	2.1
Ienesīgums (%)					
Ienesīgums* gadā (%)	7.59	0.86	0.16	-4.57	-1.96
Pārvaldīšanas izdevumi** (%)	1.50	1.51	1.51	1.52	1.52

* Ieguldījumu plāna daļas vērtības izmaiņa pret tās vērtību gada sākumā, izteikta gada procentos.

* Ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumi (atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam, atlīdzība turētājbankai un pārējie ieguldījumu plānu pārvaldes izdevumi) attiecība pret neto aktīvu vidējo vērtību periodā (no gada sākuma), izteikta gada procentos.

Ieguldījumu fondu darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums/ Fonda veids pēc ieguldījumu politikas	31.12.2010.				31.12.2011.			
	atvērtie			slēgtie	atvērtie			slēgtie
	obligāciju un naudas tirgus	jauktie	akciju		obligāciju un naudas tirgus	jauktie	akciju	
Ieguldījumu portfelis								
Ieguldījumu portfelis (tūkst. latu)	124 252	4 637	20 581	43 985	109 104	4 413	14 989	108 486
Ieguldījumu portfeļa struktūra finanšu instrumentu dalījumā (%)								
Parāda vērtspapīri	40.0	30.6	0.0	3.6	43.8	14.6	0.0	1.1
Akcijas	2.0	23.4	58.5	28.0	0.1	5.6	80.1	63.6
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	0.3	22.9	35.9	0.0	0.2	40.2	1.9	0.0
Atvasinātie finanšu instrumenti	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	8.1	23.1	5.6	6.5	7.6	38.2	9.1	8.2
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	49.7	0.0	0.0	21.0	48.2	0.0	8.8	0.7
Ieguldījumu īpašums	0.0	0.0	0.0	41.0	0.0	0.0	0.0	13.5
Aizdevumi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.2
Pārējie aktīvi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	1.7
Ieguldījumu portfeļa struktūra valstu grupu dalījumā (%)								
Latvija	67.6	30.6	6.0	89.2	62.1	42.5	18.2	62.4
Pārējās ES valstis	6.9	38.5	13.0	7.6	8.5	46.7	12.2	7.5
Krievija	8.4	18.3	38.6	0.4	12.8	9.4	33.6	0.3
Pārējās NVS valstis	11.8	2.3	15.7	1.3	9.9	0.1	9.8	0.0
ASV	0.2	4.7	25.1	0.0	0.1	0.3	24.8	0.0
Pārējās valstis	5.1	5.6	1.6	1.5	6.6	1.0	1.4	29.8
Aktīvi								
Aktīvi (tūkst. latu)	124 367	4 641	20 606	56 205	109 104	4 413	14 990	108 486
Aktīvu gada pieaugums (%)	8.3	125.9	65.0	41.8	-12.3	-4.9	-27.3	93.0
Ienesīgums (%)								
Pārvaldīšanas izdevumi (%) *	1.1	1.7	2.6	1.2	1.0	1.7	2.4	0.8
Ienesīgums gadā (%)**	12.6	13.3	26.7	-8.0	-0.9	-6.4	-16.2	-18.4

* Anualizētu ieguldījumu fondu pārvaldīšanas izdevumu (atlīdzība ieguldījumu sabiedrībai, atlīdzība turētājbankai, pārējie fonda pārvaldes izdevumi) attiecība pret vidējiem aktīviem pēdējo 12 mēnešu laikā)

** Vidējais ienesīgums attiecīgajā fondu grupā (aprēķina kā neto aktīvu uz vienu ieguldījumu apliecību izmaiņu 12 mēnešu laikā)

Ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības rādītāji

Pozīcijas nosaukums	2010	2011			
	31.12.10.	31.03.11.	30.06.11.	30.09.11.	31.12.11.
Kapitāla pietiekamības rādītājs (%)	45.0	37.4	36.1	37.5	30.2
Aktīvi pārvaldīšanā (tūkst. latu)	52 382	0	0	0	0
Klientu naudas līdzekļi brokeru sabiedrību turējumā esošajos norēķinu kontos kredītiestādēs (tūkst. latu)	2 820	1 172	968	992	995
Pārskata gada nesadalītā peļņa/zaudējumi (tūkst. latu)	518	384	290	512	928

Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu likvīdo ieguldījumu pārskats

Pozīcijas nosaukums	31.12.2011.		
	Maksājumu iestādes	Elektroniskās naudas iestādes	Kopā
Likvīdie aktīvi (tūkst.latu)			
Nauda kasē	144	59	203
Prasības pret bankām maksājumu pakalpojumu nodrošināšanai	2 043	2 591	4 634
Prasības pret bankām emitētās elektroniskās naudas saistību nodrošināšanai		1 614	1 614
Ieguldījumi parāda vērtspapīros kopā	0	0	0
Ieguldījumi atvērto ieguldījumu fondu apliecībās	0	0	0
Likvīdie aktīvi kopā	2 187	4 264	6 451
Saistības pret maksājumu pakalpojumu izmantotājiem	1 819	2 267	4 086
Saistības pret elektroniskās naudas turētājiem		1 531	1 531
Likvīdo aktīvu kopsummas iztrūkums (-) vai pārsniegums (+) pār saistībām pret maksājumu pakalpojumu izmantotājiem un elektroniskās naudas turētājiem	368	466	834
Iepriekšējos 12 mēnešos veikto maksājumu vidējā aritmētiskā vērtība*	3 590	2 010	5 600
Veikto maksājumu kopējais apmērs (no pārskata gada sākuma)	32 350	24 117	56 467
Apģrozībā esošās elektroniskās naudas vidējais apmērs**		1 273	1 273

* vērtība, kas aprēķināta, iepriekšējo 12 kalendāra mēnešu periodā veikto maksājumu vērtību dalot ar 12. Ja maksājumu iestāde nav darbojusies pilnus 12 kalendāra mēnešus, norādīta veikto maksājumu vidējā aritmētiskā vērtība kopš maksājumu pakalpojumu sniegšanas sākuma.

** no elektroniskās naudas emitēšanas izrietošo elektroniskās naudas iestādes finanšu saistību vidējā aritmētiskā vērtība, kas tiek aprēķināta, summējot elektroniskās naudas apmēru katras kalendāra dienas beigās iepriekšējo sešu kalendāra mēnešu laikā un dalot šo summu ar sešu kalendāra mēnešu dienu skaitu.